

**Poboación e mercado de
traballo**

4

4.1. A POBOACIÓN GALEGA

Antes de entrar na análise da poboación desde a perspectiva do mercado laboral (poboacións activa, ocupada, desempregada, etc.) cómpre realizar un achegamento á situación demográfica de Galicia nos últimos anos, porque é un claro condicionante da evolución das variables significativas para o estudo do noso mercado de traballo.

4.1.1 Evolución da poboación

A evolución demográfica das distintas comunidades autónomas e do Estado español no seu conxunto podemos velas no cadro 4.1 nunha dobre perspectiva temporal: do último cuatrienio e do período 2001-2014.

Cadro 4.1

Poboación por comunidades autónomas, 2001/2011-2014

	2001	2011	2012	2013	2014
Andalucía	7.403.968	8.424.102	8.449.985	8.440.300	8.402.305
Aragón	1.199.753	1.346.293	1.349.467	1.347.150	1.325.385
Asturias	1.075.329	1.081.487	1.077.360	1.068.165	1.061.756
Baleares	878.627	1.113.114	1.119.439	1.111.674	1.103.442
Canarias	1.781.366	2.126.769	2.118.344	2.118.679	2.104.815
Cantabria	537.606	593.121	593.861	591.888	588.656
Castela e León	2.479.425	2.558.463	2.546.078	2.519.875	2.494.790
Castela A Mancha	1.755.053	2.115.334	2.121.888	2.100.998	2.078.611
Cataluña	6.361.365	7.539.618	7.570.908	7.553.650	7.518.903
C. Valenciana	4.202.608	5.117.190	5.129.266	5.113.815	5.004.844
Extremadura	1.073.381	1.109.367	1.108.130	1.104.004	1.099.632
Galicia	2.732.926	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695
Madrid	5.372.433	6.489.680	6.498.560	6.495.551	6.454.440
Murcia	1.190.378	1.470.069	1.474.449	1.472.049	1.466.818
Navarra	556.263	642.051	644.566	644.477	640.790
País Vasco	2.101.478	2.184.606	2.193.093	2.191.682	2.188.985
Rioxa (A)	270.400	322.955	323.609	322.027	319.002
España	41.116.842	47.190.493	47.265.321	47.129.783	46.771.341

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

- No primeiro enfoque, a poboación galega diminuíu no último ano por cuarto ano consecutivo (mentres que no total do Estado baixou no último bienio).
- Se ollamos a evolución demográfica nos anos transcorridos do século XXI, sobrancearemos a gran suba da poboación española (5.659.657 habitantes, un 13,8%) e lixeirísima da galega (15.769 habitantes, un 0,58%).

A porcentaxe da poboación galega sobre a española baixou do 6,6% de 2001 ao 5,9% do día 1 de xaneiro de 2014; esta perda de peso porcentual demográfico da nosa comunidade insírese nunha nidia traxectoria descendente a máis longo prazo.

A focalización a 1 de xaneiro de 2014 da evolución demográfica por comunidades autónomas que figura

nese mesmo cadro reflicte que:

* A diminucións da poboación en 2013 foi case xeralizada, pois tan só subiu en Baleares, Canarias e a cidade autónoma de Melilla; as maiores caídas porcentuais tiverónas A Ríoxa, Cataluña e Castela-León.

* As cinco comunidades máis poboadas (Andalucía, Cataluña, Madrid, a Valenciana e Galicia, por esta orde) concentran 29.881.532 habitantes, un 64,3% da poboación española.

O INE publicou un avance do total de persoas inscritas no *Padrón Continuo* en España a día 1 de xaneiro de 2015 no que as cuantificou en 46.600.949; supón unha diminución de 170.392 habitantes (un 0,4%) respecto do mesmo día de 2014; segundo os datos deste “avance” estatístico, a poboación galega era a 1-1-2015 de 2.731.406 persoas, 17.289 menos (un 0,6%) que un ano antes.

A variación porcentual da poboación de cada comunidade autónoma no último cuadrienio figura no cadro 4.2.

Cadro 4.2

Variación anual da poboación por comunidades autónomas. 2011-

	2011	2012	2013	2014
Andalucía	0,63	0,31	-0,11	-0,45
Aragón	-0,06	0,24	-0,17	-1,62
Asturias	-0,26	-0,38	-0,85	-0,60
Baleares	0,64	0,57	-0,69	-0,74
Canarias	0,39	-0,40	0,02	-0,65
Cantabria	0,15	0,12	-0,33	-0,55
Castela e León	-0,04	-0,48	-1,03	-1,00
Castela A Mancha	0,81	0,31	-0,98	-1,07
Cataluña	0,36	0,42	-0,23	-0,46
C. Valenciana	0,11	0,24	-0,30	-2,13
Estremadura	0,19	-0,11	-0,37	-0,40
Galicia	-0,08	-0,50	-0,56	-0,62
Madrid	0,48	0,14	-0,05	-0,63
Murcia	0,55	0,30	-0,16	-0,36
Navarra	0,80	0,39	-0,01	-0,57
País Vasco	0,29	0,39	-0,06	-0,12
Ríoxa (A)	0,17	0,20	-0,49	0,10
España	0,36	0,16	-0,29	-0,94

Datos en porcentaxe

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

Destacaremos:

- Galicia foi unha das tres comunidades autónomas (as outras son Asturias e Castela-León) que perderon habitantes os catro anos.
- O devalar demográfico de Galicia vaise facendo máis intenso cada ano e a 1 de xaneiro de Galicia en 2014 multiplica por sete a diminución porcentual da mesma data de 2011.

A desagregación por provincias da evolución demográfica de Galicia no último cuadrienio reflíctese no cadro 4.3; explicita que:

Cadro 4.3**Variación anual da poboación. Por provincias. 2011-2014**

	2011	2012	2013	2014	Variación porcentual			
					2011	2012	2013	2014
A Coruña	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735	0,06	-0,28	-0,50	-0,48
Lugo	351.530	348.902	346.005	342.748	-0,56	-0,75	-0,83	-0,94
Ourense	333.257	330.257	326.724	322.293	-0,59	-0,90	-1,07	-1,36
Pontevedra	963.511	958.428	955.050	950.919	0,11	-0,53	-0,35	-0,43

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

- Baixou a poboación nas catro provincias, no último ano
- A Coruña e Pontevedra suman máis de dous millóns de habitantes (2.083.654), un 75,8% do total de Galicia, triplicando á suma de Lugo e Ourense.
- As dúas provincias menos desenvolvidas economicamente e máis envellecidas demograficamente (Lugo e Ourense) perderon habitantes os catro anos.
- O devalar demográfico en Galicia vaise facendo máis intenso cada ano sobre todo na provincia de Ourense; a 1 de xaneiro de 2014 no último ano a porcentaxe de caída é máis do dobre ca diminución porcentual da mesma data de 2011.

No cadro 4.4 presentamos a desagregación por sexos e provincias dos datos da poboación de cada unha das provincias na última década, para permitir a súa análise segundo estas dúas variables ás persoas interesadas.

Cadro 4.4**Poboación segundo sexo e
provincia. 2005-2014**

	Total	Homes	Mulleres
A Coruña			
2005	1.126.707	541.189	585.518
2006	1.129.141	542.260	586.881
2007	1.132.792	544.352	588.440
2008	1.139.121	548.037	591.084
2009	1.145.488	550.841	594.647
2010	1.146.458	551.318	595.140
2011	1.147.124	551.476	595.648
2012	1.143.911	550.009	593.902
2013	1.138.161	547.079	591.082
2014	1.132.735	544.075	588.660
Lugo			
2005	357.625	173.399	184.226
2006	356.595	172.967	183.628
2007	355.176	172.422	182.754
2008	355.549	172.914	182.635
2009	355.195	172.943	182.252
2010	353.504	171.983	181.521
2011	351.530	170.854	180.676
2012	348.902	169.536	179.366
2013	346.005	168.013	177.992
2014	342.748	166.325	176.423
Ourense			
2005	339.555	163.012	176.543
2006	338.671	162.785	175.886
2007	336.926	162.026	174.900
2008	336.099	161.848	174.251
2009	335.642	161.454	174.188
2010	335.219	161.346	173.873
2011	333.257	160.570	172.687
2012	330.257	159.175	171.082
2013	326.724	157.425	169.299
2014	322.293	155.090	167.203
Pontevedra			
2005	938.311	453.103	485.208
2006	943.117	455.785	487.332
2007	947.639	458.359	489.280
2008	953.400	461.469	491.931
2009	959.764	464.365	495.399
2010	962.472	465.900	496.572
2011	963.511	466.691	496.820
2012	958.428	464.608	493.820
2013	955.050	462.605	492.445
2014	950.919	460.167	490.752

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

Co obxectivo de facilitar o estudo máis polo miúdo da evolución demográfica nas provincias galegas nun prazo máis longo que o visto no cadro 4.3, recolleemos no cadro 4.5 os datos da última década, que permiten a comparanza da dinámica demográfica de cada provincia coa da poboación total de Galicia nese período.

Cadro 4.5**Poboación segundo provincia. Galicia. 2005-2014**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	1.126.707	1.129.141	1.132.792	1.139.121	1.145.488	1.146.458	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735
Lugo	357.625	356.595	355.176	355.549	355.195	353.504	351.530	348.902	346.005	342.748
Ourense	339.555	338.671	336.926	336.099	335.642	335.219	333.257	330.257	326.724	322.293
Pontevedra	938.311	943.117	947.639	953.400	959.764	962.472	963.511	958.428	955.050	950.919
Galicia	2.762.198	2.767.524	2.772.533	2.784.169	2.796.089	2.797.653	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

A desagregación por grupos quinquenais de idade dos datos da poboación galega a longo prazo podemos ollalo no cadro 4.6.

Cadro 4.6**Serie histórica de poboación segundo grupos quinquenais de idade. Galicia. 1975-2014.**

	1975	1986	1996	2006	2014
0-4	214.875	150.568	103.229	101.014	106.842
5-9	219.821	215.900	124.925	99.198	113.601
10-14	217.574	223.702	163.486	112.212	106.728
15-19	219.370	220.884	217.072	132.872	104.449
20-24	197.173	207.804	219.348	171.976	124.527
25-29	192.774	203.885	203.802	219.911	147.488
30-34	176.787	185.003	192.931	219.368	193.864
35-39	162.302	185.753	191.222	211.651	228.450
40-44	192.459	175.525	174.614	201.146	216.920
45-49	174.893	153.040	171.756	195.558	208.769
50-54	159.986	186.948	162.630	174.915	198.164
55-59	145.229	168.730	141.117	173.410	182.604
60-64	133.490	150.748	173.818	159.797	168.244
65-69	126.351	129.685	153.619	140.425	166.170
70-74	97.096	111.362	128.967	159.504	133.526
75-79	64.195	88.867	97.586	126.788	130.984
80-84	33.443	53.833	68.801	90.200	113.480
85 e mais	21.505	32.247	53.699	77.579	103.885
Total	2.749.323	2.844.472	2.742.622	2.767.524	2.748.695

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

O notable avellentamento demográfico de Galicia nas catro últimas décadas queda ben reflectido con só comparar o primeiro e o último chanzo a día un de xaneiro de 1975 e de 2014: mentres que o grupo de idade inferior aos cinco anos é menos da metade, o de 85 ou máis anos quintuplica en 2014 o valor de 1975.

Para complementar territorialmente o estudo da poboación galega, recolleemos no cadro 4.7 a evolución a longo prazo da distribución por comarcas, no que sobranceamos as doce que a día 1 de xaneiro de 2014 teñen máis de 50.000 habitantes.

Cadro 4.7

Poboación segundo comarcas. Galicia. 2001, 2011-2014.

	2001	2011	2012	2013	2014
Arzúa	19.184	17.364	17.226	17.057	16.909
Barbanza	66.323	68.311	68.336	68.199	67.776
A Barcala	11.800	11.179	11.046	10.940	10.763
Bergantiños	70.815	70.209	69.834	69.438	68.928
Betanzos	39.142	39.632	39.419	39.065	38.768
A Coruña	358.302	396.864	398.025	398.412	397.254
Eume	28.842	26.391	26.124	25.539	25.490
Ferrol	162.261	16.251	161.541	160.666	159.422
Fisterra	25.175	23.677	23.136	22.747	22.461
Muros	15.981	14.399	14.042	13.785	13.493
Noia	37.292	35.623	35.269	34.775	34.459
Ordes	38.193	38.683	38.411	38.153	37.687
Ortegal	16.923	14.347	13.772	13.166	12.942
Santiago	146.555	163.576	164.519	164.621	165.083
O Sar	17.718	16.814	19.730	16.459	16.373
Terra de Melide	14.820	13.137	12.679	12.379	12.533
Terra de Soneira	21.694	19.426	19.168	18.706	18.386
Xallas	16.992	14.961	14.634	14.054	14.008
Os Ancares	14.238	11.612	11.330	11.153	10.951
Chantada	17.118	14.835	14.536	14.287	14.055
A Fonsagrada	7.461	6.043	5.859	5.696	5.563
Lugo	112.895	120.548	120.737	120.802	120.320
A Mariña Central	30.457	30.530	30.323	30.106	29.860
A Mariña Occidental	28.020	27.238	27.140	26.964	26.729
A Mariña Oriental	17.479	17.231	17.126	16.893	16.741
Meira	6.706	5.698	5.638	5.552	5.447
Quiroga	7.245	6.020	5.813	5.721	5.618
Sarria	26.427	24.511	24.170	23.914	23.720
Terra Chá	48.801	44.081	43.573	42.912	42.336
Terra de Lemos	36.089	33.133	32.813	32.333	31.876
A Ulloa	11.189	10.050	9.844	9.672	9.532
Allariz-Maceda	15.633	15.151	15.060	14.835	14.637
Baixa Limia	9.925	8.424	8.212	7.930	7.636
O Carballiño	30.074	22.240	28.891	28.588	27.979
A Limia	25.218	23.252	22.823	22.391	21.964
Ourense	143.142	146.165	146.135	146.190	145.563
O Ribeiro	20.546	18.861	18.369	17.808	17.195
Terra de Caldelas	4.647	3.544	3.443	3.314	3.223
Terra de Celanova	22.894	20.623	20.057	19.324	18.749
Terra de Trives	5.963	4.789	4.660	4.507	4.430
Valdeorras	29.126	27.999	27.724	27.369	27.000
Verín	29.450	28.410	28.261	27.968	27.555
Viana	8.005	6.802	6.622	6.500	6.362
O Baixo Miño	45.949	51.116	51.096	50.630	50.402
Caldas	35.397	35.322	35.154	34.958	34.757
O Condado	37.998	43.318	42.917	42.790	42.286
Deza	47.314	44.355	42.630	41.819	41.412
O Morrazo	79.817	83.669	83.313	83.340	83.613
A Paradanta	18.118	15.970	14.000	13.497	13.226
Pontevedra	115.571	124.356	124.075	124.132	124.094
O Salnés	104.184	111.849	111.541	111.089	110.534
Tabeirós-Terra de Montes	29.588	28.100	27.489	27.149	26.753
Vigo	402.240	425.456	426.213	425.616	423.842

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

No que vai do século XXI subliñaremos que:

- Nas provincias de Lugo e Ourense tan só a comarca da capital de provincia subiu a poboación, mentres que en A Coruña aumentou en tres comarcas e na de Pontevedra en seis.
- Das comarcas das sete principais cidades de Galicia, só a de Ferrol baixou o número de habitantes.
- Baixou máis dun 25% a poboación en varias comarcas galegas (A Paradanta, Terra de Trives, A Fonsagrada) e entre un 20 e un 25% en Ortegal, Quiroga e O Baixo Miño.

Que o claro devalar demográfico de Galicia nos últimos anos se produce por toda a nosa xeografía reflícteo contundentemente un dato: no último trienio, das 53 comarcas tan só subiu a poboación en dúas: A Coruña e Compostela.

4.1.2 A poboación estranxeira

A chegada de poboación do estranxeiro foi un dos fenómenos demográficos característicos da nosa sociedade (sobre todo no total estatal) nos últimos anos do século XX e na alborada do século XXI; sen esta afluencia de inmigrantes doutros Estados ao fío da forte expansión económica non é posible entender o aumento nese período da poboación galega ou a suba do índice de fecundidade.

O cadro 4.8 explicita, na perspectiva diacrónica, que:

- Nas mulleres, a suba continuada da poboación estranxeira residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade nos anos 2002-2003, 2005 e 2008-2009), perdeu folgos no bienio 2011-2012 (acadou o nivel máximo en 2012) e deu paso en 2013 a unha lixeira diminución (745 persoas), que se multiplicou por sete en 2014 (foi de 5.569 habitantes), volvendo a poboación estranxeira feminina residente en Galicia a un nivel superior en só 1.285 persoas ao que tiña en 2008.
- Nos homes, a suba continuada da poboación estranxeira residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade nos anos 2002-2003, 2005 e 2008-2009), perdeu folgos no bienio 2011-2012 (acadando o nivel máximo en 2012), tivo en 2013 unha lixeira diminución (1.476 persoas), que se cuadruplicou en 2014 (foi de 6.148 habitantes), volvendo a poboación estranxeira masculina residente en Galicia a un nivel superior en só 1.392 persoas ao que tiña en 2008.
- A suba continuada da poboación estranxeira total residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade no bienio 2002-2003, en 2005 e no trienio 2007- 2009), perdeu folgos de 2010 a 2012 (acadando o nivel máximo en 2012), tivo en 2013 unha lixeira diminución (2.221 persoas), que se quintuplicou en 2014 (foi de 11.717 habitantes), volvendo a poboación estranxeira residente en Galicia a un nivel superior en só 2.677 persoas ao que tiña en 2008.

Cadro 4.8

Poboación estranxeira segundo sexo. Galicia. 2001-2014,

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Homes	15.658	20.037	25.649	27.746	33.180	35.531	39.632	47.849	53.721	55.223	55.606	56.865	55.389	49.241
Mulleres	17.400	22.425	28.159	30.641	36.183	38.225	41.810	47.719	52.916	54.447	54.862	55.318	54.573	49.004
Total	33.058	42.462	53.808	58.387	69.363	73.756	81.442	95.568	106.637	109.670	110.468	112.183	109.962	98.245

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes

O “avance” estatístico proporcionado polo INE para o 1/1/2015 cuantifica a poboación estranxeira inscrita nos padróns municipais de España en 4.718.864 habitantes, un 10,1% do total de poboación; diminuíu en 304.623 persoas (un 6,1%) respecto a un ano antes.

As comunidades cunha maior porcentaxe de estranxeiros nese “avance” a 1 de xaneiro de 2015 foron Baleares (17,4%) e Murcia (14,2%) mentres que as de menor porcentaxe foron Extremadura (3,1%) e Galicia (3,3%).

Galicia tería, de pasar a definitivos os datos deste “avance” estatístico, algo menos da terceira parte da porcentaxe media estatal de poboación estranxeira.

A participación de Galicia na poboación estranxeira total residente en España é a día 1 de xaneiro de 2014 un 1,9%, porcentaxe que é a terceira parte do noso peso relativo poboacional no conxunto estatal.

A diminución nos últimos anos da chegada a Galicia desde o estranxeiro de cidadáns doutras nacionalidades e a suba das persoas estranxeiras que abandonan Galicia garda unha relación directa coa parálise do noso mercado laboral, coa falla de oportunidades que ofrece para ser un polo de atracción de poboación (galega ou non) que está a residir no estranxeiro.

A desagregación por provincias e sexos da poboación estranxeira residente en Galicia en 2014 presentámola no cadro 4.9, que permite o seu estudo ás persoas que precisen dun estudo máis polo miúdo territorialmente ou por sexos. A Coruña e Pontevedra concentran 70.005 persoas estranxeiras, o que supón un 71% da poboación estranxeira de Galicia.

Cadro 4.9

Poboación estranxeira. Por provincias. 2014

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	17.003	18.256	35.259
Lugo	7.004	6.600	13.604
Ourense	7.423	7.163	14.586
Pontevedra	17.811	16.985	34.796

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes

4.1.3 O Censo de residentes no estranxeiro

O INE comezou en 2009 a elaborar o *Padrón de residentes en el extranjero*. No quinquenio percorrido desde entón a poboación galega que reside no estranxeiro subiu en 95.000 persoas e acadou a 1 de xaneiro de 2014 un total de 479.558 cidadáns galegos.

A desagregación dos por provincias reflicte que as provincias de A Coruña e Pontevedra concentran 306.768 persoas (un 64% do total), anque o peso relativo na colonia exterior galega é maior nas provincias de Lugo e Ourense (moi especialmente nesta última).

Resulta interesante a análise da poboación galega que reside no estranxeiro dividíndoa en tres grandes grupos de idade moi importantes no estudo da actividade económica dunha sociedade: ata 15 anos, de 16 a 64 e de 65 anos ou máis.

- O grupo de idade no que se computa a poboación *potencialmente activa* (a que está en idade de traballar) supón a día 1 de xaneiro de 2014 un 60,7% do total.
- O grupo das persoas de maior idade (65 ou máis) representa nesa data un 28,6% do total, indicativo fiable do proceso de avellentamento que se está a dar tamén na poboación galega residente no exterior.
- O grupo das persoas menores de 16 anos é a un de xaneiro de 2014 un 10,7% do total, cinco décimas menos que un ano antes, por ese proceso de avellentamento que se está a dar tamén na poboación galega residente no exterior.
- A difusión polo INE dos datos do Padrón de residentes en el extranjero, que estamos a comentar, levou á Xunta de Galicia a emitir un comunicado aclaratorio, segundo o cal non sería de 15.746 senón de 22.329 o incremento no ano 2013 das persoas galegas que residen no estranxeiro. Sobrancea tamén nese comunicado que esta variable demográfica recolle, por unha banda, as persoas galegas que residían na nosa comunidade e emigraron ao estranxeiro e, por outra, a persoas que xa estaban a residir no estranxeiro pero se acolleron á adquisición da nacionalidade española, e despois da cidadanía galega, como consecuencia da aplicación da lei de memoria histórica.

4.1.4 Movementos naturais de poboación

Estudaremos neste epígrafe a variación natural (ou *vexetativa*) das poboacións galega, española e das comunidades autónomas, desagregando os dous fenómenos demográficos que o explican (nacementos e mortes). O cadro 4.10 explicita que a día 1 de xaneiro de 2014:

Galicia rexistrou no ano 2013 de novo o maior descenso absoluto (natural ou *vexetativo*) de todas as comunidades (- 10.701 habitantes), diminución que foi maior que en 2012 (-9.782); seguíronlle en números vermellos as mesmas comunidades que en anos anteriores e na mesma orde: Castela-León (-9.603) e Asturias (-6.051).

No total estatal, en 2013 houbo un crecemento vexetativo de 35.691 persoas, menor saldo positivo desde o ano 2.000. Houbo sete comunidades autónomas con saldo negativo: as tres citadas no parágrafo anterior máis Aragón, Cantabria, Extremadura e País Vasco.

Cadro 4.10
Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CC.AA. 2014

	Nacementos	Defuncións	Crecemento vexetativo
Andalucía	41.231	65.565	15.666
Aragón	11.655	13.344	-1.689
Asturias	6.669	12.720	-6.051
Baleares	10.530	7.669	2.861
Canarias	15.713	13.514	2.199
Cantabria	4.832	5.598	-766
C. e León	17.828	27.431	-9.603
Castela A Mancha	19.049	18.117	932
Cataluña	71.730	60.720	11.010
C. Valenciana	44.181	40.501	3.680
Estremadura	8.886	11.030	-2.144
Madrid	65.326	42.349	22.977
Murcia	16.075	10.068	6.007
Navarra	6.066	5.286	780
País Vasco	19.102	19.715	-613
Rioxa (A)	2.903	2.872	31
Ceuta	1.086	528	558
Melilla	1.508	461	1.047
No estranxeiro	1.294	1.784	-490
Galicia	19.716	30.427	-10.701
España	425.390	389.699	35.691

Datos a 1 de xaneiro.

Fonte: INE. Movimiento natural de población

Para as persoas que desexen coñecer a desagregación provincial dos datos máis recentes dos movementos naturais da poboación galega, recolleemos nos cadros 4.11 e 4.12 os nacementos e mortes en Galicia e en cada unha das súas provincias, cos últimos datos publicados polo INE e o IGE (os do terceiro trimestre de 2014) no momento de peche da elaboración deste Informe.

Cadro 4.11
**Nacementos. Por trimestres.
Galicia e provincias. 2014**

	2014/I	2014/II	2014/III
A Coruña	1.948	2.050	2.077
Lugo	482	539	564
Ourense	465	449	469
Pontevedra	1.785	1.820	1.882
Galicia	4.680	4.858	4.992

Datos provisionais

Fonte: IGE, INE. Movemento natural da poboación

Cadro 4.12**Defuncións. Por trimestres.
Galicia e provincias. 2014**

	2014/I	2014/II	2014/III
A Coruña	3.318	2.939	2.700
Lugo	1.377	1.162	1.111
Ourense	1.203	1.056	955
Pontevedra	2.323	2.077	1.889
Galicia	8.221	7.234	6.655

Datos provisionais

Fonte: IGE, INE. Movemento natural da poboación

A perspectiva diacrónica queda recollida no cadro 4.13 para os movementos naturais da poboación galega desde o ano 2011; na diminución demográfica galega está a pesar máis a diminución dos nacementos que a suba (moi lixeira e non continuada ano tras ano) das defuncións.

Cadro 4.13**Movementos naturais de poboación.
Galicia. 2011-2014**

	Nacementos	Defuncións	Crecedemento natural
2011	21.180	29.879	-8.699
2012	21.089	30.871	-9.782
2013	19.726	30.427	-10.701
2014	14.350	22.110	-7.760

O dato de 2014 corresponde aos tres primeiros trimestres; é provisional

Fonte: INE. Movimiento natural de la población

Os datos en valor absoluto dos nacementos e as mortes cobran máis sentido (a efectos de comparanzas con outros territorios) cando se pasan a datos relativos, caso no que adoitan computarse en taxas por cada mil habitantes dunha poboación: de natalidade, mortalidade e crecedemento vexetativo.

A *taxa bruta de natalidade* en 2013 de Galicia (7,2 por mil) foi a antepenúltima do Estado (nove décimas por diante de Asturias e tan só unha por riba de Castela - León). Quedou catro décimas por baixo do valor do ano anterior, nun ano no que as maiores taxas de natalidade tivérona as dúas cidades autónomas, Murcia e Madrid.

Se focalizamos a *taxa bruta de mortalidade* (defuncións por cada mil habitantes) do ano 2013, a de Galicia (11,1 defuncións por cada mil habitantes) baixou dúas décimas respecto do ano 2012 e foi a segunda máis alta de España (só por baixo de Asturias: 12 por mil). No outro extremo, Ceuta e Melilla, Canarias e Madrid tiveron as menores taxas de mortalidade (as catro por baixo do 7 por mil).

O estudo a longo prazo da evolución para Galicia e as súas provincias das taxas de natalidade e mortalidade figuran nos cadros 4.14 e 4.15. Nesta perspectiva diacrónica, respecto das taxas de natalidade salientaremos que:

- Lugo e Ourense tiñan este índice demográfico xa moi baixo no ano de partida da nosa análise (1976), con gran diferenza coas provincias de A Coruña e Pontevedra.

Cadro 4.14

Serie histórica. Taxa bruta de natalidade. Galicia. 1976-2013.

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	17,3	11,6	11,0	20,0	16,3
1977	16,8	11,4	10,5	19,3	15,8
1978	16,7	11,5	10,6	18,9	14,6
1979	15,3	11,9	10,1	17,3	13,9
1980	14,2	11,6	9,5	16,9	12,9
1981	13,7	11,0	8,9	14,8	12,2
1982	12,9	10,2	8,3	14,0	11,4
1983	11,9	10,0	8,4	12,8	10,9
1984	11,2	9,6	8,2	12,2	10,2
1985	10,3	9,0	8,0	11,4	9,4
1986	9,4	8,5	7,4	10,6	9,3
1987	9,5	8,2	7,2	10,4	8,9
1988	9,0	7,8	7,1	10,0	8,6
1989	8,5	7,6	6,8	9,8	8,2
1990	8,2	7,3	6,8	9,2	8,0
1991	7,9	7,1	6,6	9,2	7,9
1992	7,8	6,9	6,5	9,0	7,8
1993	7,8	6,7	6,6	8,8	7,2
1994	7,0	6,0	6,1	8,4	6,9
1995	6,8	5,8	6,0	7,9	6,9
1996	6,7	5,4	5,7	8,1	6,9
1997	6,9	5,5	5,6	8,0	6,9
1998	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
1999	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2000	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2001	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2002	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2003	7,5	5,8	6,1	8,8	7,5
2004	7,7	5,7	5,7	8,9	7,6
2005	7,9	5,9	5,7	9,0	7,7
2006	8,0	5,8	6,1	8,9	7,8
2007	8,0	6,2	6,2	9,0	7,9
2008	8,7	6,3	6,5	9,5	8,4
2009	8,4	6,4	6,2	9,1	8,1
2010	8,2	6,3	6,2	8,8	8,0
2011	8,1	6,3	6,0	8,6	7,8
2012	7,9	6,5	5,9	8,3	7,6
2013	7,4	6,1	5,8	7,7	7,2

Fonte: INE, Indicadores demográficos

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

- De 1976 a 1994 baixou todos os anos a taxa de natalidade en Galicia. Tamén en cada unha das provincias agás dous en A Coruña, Lugo e Pontevedra e catro en Ourense, pero ningún ano subiu máis dunha décima porcentual por provincias, coa única excepción da de Lugo en 1979.

- No período que foi de 1995 a 2013, a tendencia foi crecente ata 2008, ano no que rexistraron a maior taxa de natalidade deste período tanto Galicia como cada unha das súas provincias, agás Lugo en 2009. Desde 2009 a tendencia das taxas de natalidade volveu a ser claramente descendente: non subiron ningún ano en ningunha das provincias galegas, coa única excepción de Lugo en 2012, pero a diminución de 2013 foi máis intensa que ese crecemento.

No tocante á evolución a longo prazo das taxas de mortalidade de Galicia e das súas provincias, ao fío do cadro 4.15 sobrancearemos o seguinte:

- Lugo e Ourense tiñan este índice demográfico xa máis alto no ano de partida da nosa análise (1976) que as provincias de A Coruña e Pontevedra, anque a diferenza non era tan acusadas como na análise das taxas de natalidade.

Cadro 4.15

Serie histórica. Taxa bruta de mortalidade. Galicia. 1976/1986/1996/2006-2013.

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	8,9	12,0	10,1	8,5	9,4
1986	9,3	12,1	10,9	8,4	9,6
1996	10,2	13,5	13,2	9,1	10,7
2006	10,2	13,8	14,0	9,1	10,7
2007	10,5	13,9	14,3	9,2	11,0
2008	10,3	13,8	14,2	8,9	10,7
2009	10,6	14,1	13,6	9,1	10,9
2010	10,3	13,7	14,0	9,1	10,7
2011	10,3	13,8	14,1	9,1	10,8
2012	10,5	14,6	14,5	9,5	11,2
2013	10,7	14,4	14,0	9,3	11,0

Fonte: INE, Indicadores demográficos

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

- De 1976 a 2007 medrou a taxa bruta de mortalidade de Galicia e fíxoo con especial intensidade de 1986 a 1996. A desagregación por provincias tamén reflicte esta tendencia crecente, anque máis lixeira na de Pontevedra.

- Tras os altibaixos do último sexenio, quedou en 2013 coa mesma taxa de mortalidade que tiña en 2007 (tres décimas máis da que rexistrou en 2006....e en 1996). A comparanza por provincias das taxas de 2007 e 2013 explicita que só baixou nese sexenio na que tiña o maior índice (Ourense) e subiu nas outras tres provincias: lixeiramente en Pontevedra e A Coruña e con máis intensidade en Lugo, que colleu o relevo de Ourense como a provincia galega con maior taxa de mortalidade en 2013.

Para non perder a visión comparativa con outros ámbitos territoriais nunha ollada diacrónica do saldo vexetativo por cada 1.000 habitantes, recollemos no cadro 4.16 as taxas de Galicia, España e a Unión Europea, que reflicte:

* A fortísima diminución no período 1975-1995, especialmente intensa en Galicia, seguida de España e, de lonxe, da UE.

Cadro 4.16

Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 1975-2013

	1975	1985	1995	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
UE	4,1	2,2	0,4	0,6	0,8	1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,0	-
España	10,4	3,7	0,4	1,8	2,5	2,4	2,9	2,4	2,3	1,8	1,1	0,8
Galicia	6,6	0,8	-3,6	-3,0	-2,9	-3,0	-2,3	-2,4	-2,8	-3,3	-3,7	-3,9

(1) Nacementos menos defuncións

Fonte: INE ("indicadores demográficos básicos") e EUROSTAT

* O maior dinamismo demográfico español que o galego e máis que no conxunto da UE no período 2005 - 2012.

* O coeficiente negativo da taxa de “crecemento” natural de Galicia estivo no abano entre o dous e o catro por mil desde hai dúas décadas; en 2013 quedou na parte máis baixa dese abano (case un catro por mil de “decrecemento natural”).

A Galicia minguante demograficamente (estudando natalidade e mortalidade, é dicir, polos movementos naturais da poboación) non deixa marxe para dúbidas e os estudos prognostican que seguirá esa tendencia decrecente do saldo vexetativo: no marco das proxeccións de poboación para o período 2011-2021, que elaborou o INE (e proporciona con desagregación territorial o IGE) a previsión é que nacerán 194.572 persoas e morrerán 307.883 persoas nesa década; de se cumprir o vaticinado, Galicia ,pois, tería un “decrecemento vexetativo” de 113.309 persoas nese período.

A negativa *taxa de crecemento natural* (ou *vexetativo*) de Galicia en 2013 (-3,9 por mil) contrasta coa positiva suba media española (0,8 por mil). Sen dúbidas, o avellentamento da poboación galega segue a pasar factura; para explicalo, por suposto que temos que remontarnos cara atrás no tempo e estudar a emigración secular galega. Dos movementos migratorios trataremos, precisamente, no epígrafe seguinte.

4.1.5. Movementos migratorios

A partir do ano 2012 o INE puxo en marcha unha nova operacións estatísticas no campo dos movementos migratorios: a *Estadística de Migraciones*. A finalidade é a medición das migracións dentro do Estado e máis co estranxeiro, de acordo co establecido no Regulamento 862/2007 do Parlamento Europeo e do Consello sobre Estatísticas de Migracións.

A Estatística de Migracións é das de maior dificultade dentro das demográficas; elabórase partindo das variacións residenciais rexistradas nas bases patronais do INE, pero eses datos realízaselles un tratamento estatístico baseado en:

1º) Estimación da data na que se produciu o movemento migratorio cara ao estranxeiro, cando se producira a partir de baixas executadas pola autoridade do concello “de oficio” e non a instancias da persoa interesada.

2º) Axuste á definición estatística de migración homologada na UE, depurando os movementos migratorios consecutivos dunha mesma persoa cando disten entre si menos dun ano.

3º) Estimación dos movementos migratorios ocorridos no período que se estude pero que non afloraron aínda na base de datos do Padrón, debido a que o Padrón puidese ser insuficiente para a medición dos fluxos migratorios.

Na práctica, este traballo estatístico tradúcese en que as cifras de inmigración son lixeiramente inferiores ás altas observadas no Padrón e que as cifras de emigración son algo maiores que as baixas padronais.

Con todo, o INE recoñece explicitamente que *“la observación de variaciones en el Padrón pudiera ser insuficiente para la medición de los flujos migratorios. Así, esta operación estadística nace con la vocación de ir incorporando en su metodología de cálculo cuantas fuentes adicionales de información y mejoras metodológicas se consideren oportunas para una mejor identificación y medición del fenómeno migratorio. Estas mejoras metodológicas se irán incorporando a lo largo de las próximas ediciones”*.

Como vimos en anteriores *Informes Sociolaborais de Galicia*, cuantitativamente os principais destinos dos desprazamentos da poboación residente en Galicia nos últimos anos foron, redondeando datos: outras poboacións de Galicia (70%), outras comunidades autónomas (20%) e o estranxeiro (10%).

Pese ao predominante peso cuantitativo das migracións internas (nas que o cambio de residencia se produce entre poboacións galegas) adoita centrarse a análise demográfica nos movementos migratorios externos (os que teñen por orixe ou destino poboacións de fóra de Galicia), que cualitativamente (por razóns culturais, de distancia, etc) teñen unha significación ben distinta que as variacións residenciais dunha localidade galega a outra.

Achegarémonos ao estudo dos movementos migratorios de Galicia e de cada unha das súas provincias desde dúas vertentes: co estranxeiro e máis coas outras comunidades (e cidades) autónomas, ao fío dos datos recollidos no cadro 4.17.

O saldo migratorio co estranxeiro de Galicia, que recolleu o INE na Estatística de variacións residenciais e posteriormente elaborou o IGE a partir dos ficheiros que lle proporcionou o INE, certifica que foi negativo en 2.471 persoas. Este saldo foi negativo nas catro provincias galegas; Lugo foi o de menor valor absoluto e A Coruña a de maior.

A emigración galega ao estranxeiro en 2013 foi de 11.739 persoas (un 38% do total de emigración); cómpre subliñar, no tocante á emigración ao estranxeiro, que parte deste fluxo migratorio é de saída de persoas que inmigraron aquí desde outro Estado ao abeiro do forte crecemento económico que houbo ata o ano 2008 e agora retornan a el (ou a outro Estado calquera distinto do español).

En canto á entrada de persoas do estranxeiro en 2013, foron 9,278 persoas; non debemos esquecer que parte desta corrente migratoria é de entrada en España de emigrantes doutros Estados pero tamén computa aquí o retorno das persoas de nacionalidade española.

O saldo migratorio intraestatal de Galicia no ano 2013 foi negativo en 362 persoas, resultado dunha emigración galega ao resto do Estado español de 18.970 persoas e unha inmigración de outras comunidades autónomas de inferior (18.608 persoas). Avaliar axeitadamente este proceso esixe reparar en

que retornan a Galicia moitas persoas como consecuencia da crise económica (que ao fío da expansión económica se foran a traballar a Canarias, Madrid, Barcelona e outras comunidades autónomas); resulta lóxico que esta “inmigración de retorno” sexa especialmente intensa en Galicia e nas outras comunidades que no pasado perderon moita poboación debido á forte emigración.

Unha parte importante das persoas que emigran de Galicia, (a outras comunidades autónomas ou a outros Estados) son moi cualificadas (graduados ou licenciados universitarios, técnicos de formación profesional, eta.) que buscan fóra o traballo que non conseguen na nosa comunidade.

Cadro 4.17

Emigracións, Inmigracións e Saldo migratorio. Galicia e provincias. 2011-2013

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
EMIGRACIÓNS						
	2011	40.770	10.653	14.673	29.531	95.627
	2012	38.213	10.052	13.732	28.484	90.481
	2013	38.364	9.773	13.976	28.632	90.745
Emigración Interna	2011	28.774	6.961	10.131	19.881	65.747
	2012	26.223	6.601	9.329	18.887	61.040
	2013	25.625	6.220	9.233	18.958	60.036
Emigración externa	2011	11.996	3.692	4.542	9.650	29.880
	2012	11.990	3.451	4.403	9.597	29.441
	2013	12.739	3.553	4.743	9.674	30.709
A outra comunidade	2011	8.369	2.754	2.878	6.562	20.563
	2012	8.053	2.519	2.784	6.195	19.551
	2013	7.963	2.477	2.608	5.922	18.970
Ao estranxeiro	2011	3.627	938	1.664	3.088	9.317
	2012	3.937	932	1.619	3.402	9.890
	2013	4.776	1.076	2.135	3.752	11.739
INMIGRACIÓNS						
	2011	43.715	11.171	15.193	30.356	100.435
	2012	39.063	10.315	14.035	28.314	91.727
	2013	37.236	9.688	13.342	27.646	87.912
Inmigración interna	2011	29.367	6.758	9.875	19.747	65.747
	2012	26.553	6.334	9.130	19.023	61.040
	2013	26.054	6.134	8.774	19.074	60.036
Inmigración externa	2011	14.348	4.413	5.318	10.609	34.688
	2012	12.510	3.981	4.905	9.291	30.687
	2013	11.182	3.554	4.568	8.572	27.876
Doutra comunidade	2011	8.614	2.874	3.005	6.348	20.841
	2012	8.312	2.742	3.136	6.175	20.365
	2013	7.452	2.558	2.946	5.652	18.608
Do estranxeiro	2011	5.734	1.539	2.313	4.261	13.847
	2012	4.198	1.239	1.769	3.166	10.322
	2013	3.730	996	1.622	2.920	9.268
SALDO MIGRATORIO						
	2011	2.945	518	520	825	4.808
	2012	850	263	303	-170	1.246
	2013	-1.128	-85	-634	-986	-2.833
Saldo migratorio interno	2011	593	-203	-256	-134	-
	2012	330	-267	-199	136	-
	2013	429	-86	-459	116	-
Saldo migratorio externo	2011	2.352	721	776	959	4.808
	2012	520	530	502	-306	1.246
	2013	-1.557	1	-175	-1.102	-2.833
Co resto de España	2011	245	120	127	-214	278
	2012	259	223	352	-20	814
	2013	-511	81	338	-270	-362
Co estranxeiro	2011	2.107	601	649	1.173	4.530
	2012	261	307	150	-286	432
	2013	-1.046	-80	-513	-832	-2.471

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

No cadro 4.18 recolleemos para un período longo (a última década) os datos dos distintos movementos migratorios (desde/ cara fóra de Galicia), que axudarán ás persoas que queiran analizar os fluxos máis alá do último trienio.

Cadro 4.18

Emigracións, Inmigracións e Saldo migratorio. Galicia. 2004-2013

	Emigración externa (*)	A outra comunidade	Ao estraneiro	Inmigración externa	Doutra comunidade	Do estraneiro	Saldo migratorio externo	Co resto de España	Co estraneiro
2004	22.645	20.208	2.437	37.697	18.331	19.366	15.052	-1.877	16.929
2005	22.590	19.509	3.081	39.435	19.602	19.833	16.845	93	16.752
2006	25.281	21.372	3.909	42.882	19.934	22.948	17.601	-1.438	19.039
2007	28.189	22.722	5.467	47.772	21.386	26.386	19.583	-1.336	20.919
2008	26.916	19.481	7.435	44.726	22.561	22.165	17.810	3.080	14.730
2009	28.091	18.716	9.375	38.789	23.654	15.135	10.698	4.938	5.760
2010	28.842	19.672	9.170	35.489	21.611	13.878	6.647	1.939	4.708
2011	29.880	20.563	9.317	34.688	20.841	13.847	4.808	278	4.530
2012	29.441	19.551	9.890	30.687	20.365	10.322	1.246	814	432
2013	30.709	18.970	11.739	27.876	18.608	9.268	-2.833	-362	-2.471

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE a partir dos ficheiros porporcionados polo INE

(*) A partir do ano 2006, na emigración ao estraneiro inclúense as baixas por caducidade.

É ben doado comprender os importantes recursos empregados para a costear a formación especializada de persoas que van deixar o valor engadido polo seu traballo fóra de Galicia. Cómpre realizar un esforzo especial para procurar xerar en Galicia postos de traballo que permitan que os que opten pola saída de Galicia sexa por propia vontade, non expulsados pola falla de futuro laboral na súa terra.

A emigración galega foi desde o comezo da crise maior da que rexistran os datos oficiais; propio Secretario Xeral de Emigración da Xunta de Galicia recoñecía explicitamente en declaración á prensa: “Está emigrando máis xente da que está recollida nos rexistros oficiais (...) a facilidade para a mobilidade determina que a xente que circula non teña que deixar constancia necesariamente en ningún tipo de rexistro. Polo tanto, as cifras oficiais son moi baixas (...) somos conscientes de que hai máis xente saíndo da que está recollida nos rexistros oficiais”.

Máis xente, pero ¿canta? Calquera estudo que axude á visibilidade da emigración que hoxe queda agochada nas estatísticas debe ser ben recibida.

Un estudo editado pola Universidade de Santiago na *Revista Galega de Economía* nos permite achegarnos máis á realidade. Computa a emigración galega intraestatal no período 2003-2010 en 315.155 persoas e sobrancea que das comunidades autónomas de destino, tres superan o limiar das 30.000 persoas: Madrid (70.601 persoas), Cataluña (38.172) e Canarias (32.152).

A desagregación por idades explicita que 270.150 persoas que emigraron no período estudado eran menores de 45 anos (86% do total); se nos centramos nos menores de 30 anos, supoñen case a metade da emigración (147.141 persoas, un 46,6%).

Os titulados universitarios que se foron de Galicia de 2003 a 2010 foron 39.581 (un 12,5% do total de emigración), o que, segundo os autores do estudo, significa que a metade dos titulados universitarios no

período analizado emigraron a outras comunidades autónomas na procura de emprego.

Ademais, 33.479 titulados en Formación Profesional emigraron de Galicia nese período, polo que a suma cos licenciados/graduados/diplomados universitarios ascendeu a 73.060 persoas. Velaí vai boa parte do noso capital humano, dos nosos recursos humanos máis cualificados, o que reflicte as graves deficiencias estruturais do tecido produtivo galego, incapaz de reter con emprego á súa poboación, e ao mesmo tempo trae como consecuencia o destrago de parte do do potencial produtivo de Galicia, o achique da nosa fronteira de posibilidades de produción no futuro.

Ese mesmo estudo sinala que tan só un 26,6% das persoas que están a os traballar en Galicia estiman que o seu traballo se adecúa ao que estudou. Visto ao revés: un 73,4% da nosa poboación ocupada traballa nun emprego non vencellado cos seus estudos, velaí unha nidia debilidade do factor produtivo traballo na nosa comunidade, un atranco para a mellora da produtividade.

Focalizando no persoal de maior cualificación profesional das que estiman que o seu traballo non se adecúa ao que estudou, este estudo determina que “un 42% dos titulados superiores están en situación de subemprego en Galicia”.

4.2 RESUMO DAS PRINCIPAIS VARIABLES LABORAIS

Estudaremos neste epígrafe as grandes liñas do mercado de traballo en Galicia segundo os datos da *Encuesta de poboación activa* (EPA) da poboación de alomenos 16 anos, activa, ocupada, desempregada e inactiva, distribuídos segundo diversos criterios (sexo, provincia, grupos de idade, eta) e máis nas súas taxas (de actividade, ocupación e desemprego).

A EPA elabóraa o INE desde 1964 coas técnicas estatísticas a partir dunha mostra continua de fogares; o seu obxectivo principal é estudar a poboación de alomenos 16 anos segundo a súa relación co mercado de traballo (poboacións activa, inactiva, ocupada e desempregada).

Dado o progresivo avellentamento demográfico de Galicia, a poboación xuvenil vai minguando e cada ano incorpóranse menos persoas que cumplan 16 anos; isto, unido á alta taxa de mortalidade da nosa poboación, conleva que nos últimos anos a poboación galega de alomenos 16 anos vaia decrecendo; se en 2013 esta diminución foi de 12.900 persoas (máis que a caída acumulada do bienio 2011-2012), en 2014 practicamente se repetiu a baixada (12.700 persoas), que en porcentaxe supuxo un 0,54% (multiplicando por dez a porcentaxe estatal).

Os datos máis recentes sinalan que a poboación de 16 ou máis anos foi no cuarto trimestre de 2014 de 2.364.500 persoas (un 6,14% do total estatal).

Os datos do cadro 4.19 explicitan os catro compoñentes en que se adoita dividir a poboación de alomenos 16 anos, segundo a súa actividade económica. Sobrancearemos que:

- A poboación activa galega baixou de novo en 2014, aunque menos intensamente que en 2013. Nese bienio diminuíron en 43.800 as persoas activas.

Cadro 4.19**Poboación de alomenos 16 anos, por actividade económica. Galicia. 2011-2014**

	2011	2012	2013	2014
Poboación activa	1.316,6	1.317,7	1.290,9	1.273,9
Poboación ocupada	1.089,3	1.047,2	1.006,4	998,0
Poboación parada	227,2	270,5	284,6	275,8
Poboación inactiva	1.086,9	1.077,5	1.091,4	1.094,7

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

- A poboación ocupada de Galicia baixou en 2014 por quinto ano consecutivo; desta volta fíxoo con moita menor intensidade que no ano anterior e quedou algo por baixo do limiar do millón de persoas (998.000).

A partir do máximo de poboación con emprego do ano 2008 (1.196.400 persoas) a forte crise económica traducíuse nunha forte destrución de emprego neto en Galicia (198.400, o que supón unha caída acumulada do 16,6%).

- O paro estimado pola EPA, que medrara sempre no sexenio 2007-2013 (con especial intensidade en 2009 e 2012) diminuíu en 8.800 persoas en 2014. Partindo da poboación desempregada de 2007 (98.700 persoas) subira o paro ata 2013 en 182.200 persoas en Galicia (incremento acumulado do 185% nese sexenio), o que reflicte un dos efectos máis dramáticos que tivo a crise económica no noso mercado laboral.

- A poboación inactiva medrou de novo en 2014 (en 3.000 persoas), pero fíxoo con menos intensidade que en 2013 (en que a suba foi de 12.600).

As persoas que desexen consultar a diferenciación por sexos da poboación galega de alomenos 16 anos segundo a súa actividade económica nos últimos anos, poden facelo no capítulo 5: “A muller no mundo laboral”.

A comparanza das poboacións activa, ocupada e desempregada para Galicia, España e a Unión Europea no último bienio figura no cadro 4.20. Sobrancearemos que:

Cadro 4.20**Balance do mercado de traballo en Galicia, España e UE-27. 2013-2014**

	2013			2014		
	Galicia	España	UE-27	Galicia	España	UE-27
Poboación activa	1283,5	22.927,8	235.181,0	1.264,3	22.883,8	235.973,6
Poboación ocupada	1002,6	17.005,2	210.016,9	1.000,4	17.433,7	212.370,5
Poboación desempregada	280,9	5.922,6	25.164,1	263,8	5.450,1	23.603,1

Datos en miles. Datos do cuarto trimestre de cada ano

Fonte: INE (EPA) e EUROSTAT

* No conxunto da UE-27, Eurostat estima que en 2014 a poboación activa subiu en 792.600 persoas, cantidade que se ven acumular aos crecementos do bienio 2011-2012. No conxunto de España baixou en 2014 en 44.000 persoas e en Galicia, en 19.200.

* A poboación ocupada en 2014 na UE-27 subiu en 2.353.600 persoas, e no Estado español, en 428.500, mentres que baixou en 2.200 en Galicia.

* A poboación desempregada na UE-27 baixou en 1.534.000 persoas en 2014, en Galicia a diminución foi de 17.100 e no global español de case medio millón de persoas (472.500).

4.3 POBOACIÓN ACTIVA E TAXA DE ACTIVIDADE.

Neste epígrafe afondaremos no estudo da taxa de actividade e da poboación activa galega no último trienio e situaremos os valores de Galicia no contexto estatal e máis no da Unión Europea.

4.3.1 Poboación activa

Comezaremos o estudo da poboación activa coa presentación da súa evolución por comunidades autónomas no último trienio, cos datos recollidos da EPA do cuarto trimestre de cada ano. O cadro 4.21 reflicte que:

- A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2014 totalizou 1.264.300 persoas, 19.200 menos que no ano anterior, cunha caída menor que en 2013 (27.200).

- A participación de Galicia na poboación activa de España en 2014 (5,5%) baixou unha décima respecto do ano anterior e quedou catro décimas por baixo do peso demográfico de Galicia no conxunto do Estado (5,86%, a 1 de xaneiro de 2015).

Cadro 4.21

POBOACIÓN ACTIVA POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	4.051,2	4.033,5	4.077,6	17,3	17,5	17,7	29,3	-17,7	44,1	0,7	-0,4	1,1
Aragón	673,9	649,4	647,2	2,9	2,8	2,8	8,9	-24,5	-2,2	1,3	-3,6	-0,3
Asturias	489,5	484,1	473,7	2,1	2,1	2,1	1,8	-5,4	-10,4	0,4	-1,1	-2,1
Baleares	602,8	588,5	589,9	2,6	2,6	2,6	15,1	-14,3	1,4	2,6	-2,4	0,2
Canarias	100,6	1.104,0	1.100,8	4,7	4,8	4,8	14,2	3,4	-3,2	1,3	0,3	-0,3
Cantabria	285,4	282,1	278,0	1,2	1,2	1,2	0,1	-3,3	-4,1	0,0	-1,2	-1,5
Castela e León	1.177,0	1.165,7	1.155,3	5,0	5,1	5,0	-14,8	-11,3	-10,4	-1,2	-1,0	-0,9
Castela A Mancha	1.015,9	1.008,8	993,5	4,3	4,4	4,3	-10,5	-7,1	-15,3	-1,0	-0,7	-1,5
Cataluña	3.887,7	3.838,3	3.804,6	16,6	16,6	16,5	-52,9	-49,4	-33,7	-1,3	-1,3	-0,9
C. Valenciana	2.472,2	2.461,9	2.424,8	10,6	10,7	10,5	-33,1	-10,3	-37,1	-1,3	-0,4	-1,5
Extremadura	516,0	506,4	506,6	2,2	2,2	2,2	17,3	-9,6	0,2	3,5	-1,9	0,0
Galicia	1.310,7	1.283,5	1.264,3	5,6	5,6	5,5	-9,5	-27,2	-19,2	-0,7	-2,1	-1,5
Madrid	3.439,9	3.352,0	3.401,4	14,7	14,5	14,8	-6,8	-87,9	49,4	-0,2	-2,6	1,5
Murcia	722,4	725,0	722,1	3,1	3,1	3,1	-7,1	2,6	-2,9	-1,0	0,4	-0,4
Navarra	318,2	310,3	310,7	1,4	1,3	1,3	0,0	-7,9	0,4	0,0	-2,5	0,1
País Vasco	1.068,2	1.045,3	1.048,6	4,6	4,5	4,6	-26,7	-22,9	3,3	-2,4	-2,1	0,3
A Rioxa	156,1	157,4	154,0	0,7	0,7	0,7	-5,4	1,3	-3,4	-3,3	0,8	-2,2
Ceuta	37,6	38,3	39,4	0,2	0,2	0,2	-1,9	0,7	1,1	-4,8	1,9	2,9
Melilla	35,2	36,3	34,4	0,2	0,2	0,1	2,0	1,1	-1,9	6,0	3,1	-5,2
España	23.360,4	23.070,9	23.026,8	100,0	100,0	100,0	-79,9	-289,5	-44,1	-0,3	-1,2	-0,2

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001. Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MESS: Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 112, marzo 2015)

- A diminución da poboación activa de Galicia en 2014 foi dun 1,5% (seis décimas menos que en 2013), o que supón máis de sete veces a media estatal (0,2%).

- Na desagregación por comunidades (e cidades) autónomas compróbase que a poboación activa só subiu

en cinco e fíxoo con especial intensidade en Madrid (1,5%) e Andalucía (1,1%) ademais da cidade autónoma de Ceuta. Baixou no resto (agás en Extremadura, que repetiu dato) e as de maiores porcentaxes de caída foron en A Ríoxa (-2,2%) e Asturias (-2,1%), ademais da cidade autónoma de Melilla.

4.3.2 Taxa de actividade

Cómpre, para comezar, facer unha precisión metodolóxica: salientaremos que poden usarse dúas variables distintas ao estudar a *taxa de actividade*.

Por unha banda, podemos definila como a porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de 16 a 64 anos. Así, de cada cen persoas “potencialmente activas” (por razón de idade) teremos cantas integran a poboación activa (é dicir, a que está traballando ou buscando traballo activamente). Cando nos refiramos a ela, citarémola como a *taxa de ocupación da poboación de 16 a 64 anos*.

Conecta moi ben coa realidade económica, porque focaliza só as persoas de máis de 15 anos e menos de 65, que son as que “potencialmente” interveñen activamente no mercado de traballo; a partir dos 65 anos a poboación, pola súa actividade económica, computa como xubilada, anque sabemos que non é así en determinadas profesións (pois non todas teñen establecidas a mesma idade para xubilarse) e que, baixando ao nivel de cada persoa, pode prexubilarse antes dos 65 anos ou seguir traballando despois de esa idade.

Por outra banda, podemos definir a taxa de actividade como a porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de alomenos 16 anos. Así, de cada cen persoas de máis de quince anos cuantificamos cantas forman parte da poboación activa (é dicir, está traballando ou buscando traballo activamente). Cando nos refiramos, sen máis, á *taxa de actividade*, é a recollida nesta definición.

Obviamente, se usamos esta segunda definición a taxa de actividade resultará menor, porque dividiríamos un numerador igual entre un denominador maior (no que figuran “a maiores” persoas de 65 ou máis anos). En países cunha estrutura poboacional máis envellecida (como Galicia), para un mesmo número de persoas activas a taxa de actividade das persoas de alomenos 16 anos é menor que noutro cunha poboación máis nova.

No estudo diacrónico da taxa de actividade dun territorio, calquera das dúas taxas nos vale para explicar a súa evolución, pero cómpre que utilizemos a mesma e non as mesturaremos.

O cadro 4.22 reflicte os valores do cuarto trimestre no último trienio da taxa de actividade da poboación de 16 a 64 anos nas distintas comunidades autónomas:

- Foi en Galicia dun 72,6% en 2014, dúas décimas menos que no ano anterior e tres puntos porcentuais por baixo da taxa estatal, que quedou no maior nivel da serie histórica da EPA (75,6%).
- Madrid (80%) e Cataluña (79,1%) tiveron as taxas máis altas, mentres que as máis baixas foron as das dúas cidades autónomas e a comunidade de Asturias, as únicas que non chegaron ao 70%. Galicia quedou en 2014, un ano máis, na parte baixa da clasificación por comunidades autónomas: tivo trece por riba e só cinco por baixo (as tres citadas xa neste parágrafo máis Extremadura e Cantabria).

A taxa de actividade galega da poboación de 16 a 64 anos (72,6%) quedou no cuarto trimestre de 2014 por baixo das taxas da Unión Europea (72,9%) e de España (75,6%). O problema grave, como veremos máis adiante neste mesmo capítulo, non está na porcentaxe, senón en que unha parte moi relevante da poboación activa de Galicia (ou do conxunto do Estado español) non se aproveita produtivamente; está desempregada.

Cadro 4.22

Taxas de actividade da poboación*. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
España	75,23	75,33	75,60	0,29	0,10	0,27
Andalucía	72,32	72,38	73,13	0,85	0,06	0,75
Aragón	77,85	76,26	76,52	1,63	-1,59	0,26
Asturias	69,66	69,93	69,92	1,15	0,27	-0,01
Baleares	78,22	76,63	76,53	1,55	-1,59	-0,10
Canarias	74,49	74,52	74,02	0,53	0,03	-0,50
Cantabria	72,72	72,99	72,51	1,29	0,27	-0,48
C. A Mancha	73,32	73,77	74,24	-0,18	0,45	0,47
C. León	73,80	74,34	73,87	-0,30	0,54	-0,47
Cataluña	78,56	79,15	79,12	-0,11	0,59	-0,03
C. Valenciana	74,76	75,36	74,92	-0,13	0,60	-0,44
Extremadura	71,90	70,80	71,38	2,79	-1,10	0,58
Galicia	73,39	72,82	72,63	0,08	-0,57	-0,19
Madrid	78,83	78,75	80,00	0,27	-0,08	1,25
Murcia	73,84	74,36	74,60	-0,67	0,52	0,24
Navarra	76,08	75,35	75,98	0,52	-0,73	0,63
País Vasco	75,31	75,33	76,09	-0,80	0,02	0,76
A Ríoxa	75,26	77,53	76,16	-1,26	2,23	-1,37
Ceuta	68,15	68,61	68,62	-1,00	0,46	0,01
Melilla	62,56	67,46	65,39	-0,56	4,90	-2,07

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

As persoas que desexen estudar a diferenciación por sexos da taxa de actividade de cada comunidade autónoma e do total español, poden facelo coa consulta do cadro 4.23 ou do capítulo 5 deste Informe.

Cadro 4.23

Taxa de actividade*. Por comunidades autónomas e sexo. 2012-2014.

	Taxa de actividade			Variación da taxa en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	80,92	80,74	81,02	-0,45	-0,18	0,28
Andalucía	78,48	78,71	79,53	-1,05	0,23	0,82
Aragón	83,47	81,45	82,26	0,99	-2,02	0,81
Asturias	74,69	74,53	73,74	0,55	-0,16	-0,79
Baleares	83,74	83,41	82,13	0,93	-0,33	-1,28
Canarias	79,80	79,94	79,17	-0,22	0,14	-0,77
Cantabria	78,80	78,71	78,46	0,59	-0,09	-0,25
C. A Mancha	80,00	79,36	80,01	-0,68	-0,64	0,65
C. León	81,59	82,02	81,23	-0,25	0,43	-0,79
Cataluña	83,54	83,84	83,72	-0,54	0,30	-0,12
C. Valenciana	81,67	81,13	81,27	0,14	-0,54	0,14
Extremadura	79,04	76,64	78,66	1,83	-2,40	2,02
Galicia	77,95	76,78	76,63	-0,09	-1,17	-0,15
Madrid	83,35	82,98	84,18	-1,02	-0,37	1,20
Murcia	80,70	81,62	81,38	-1,18	0,92	-0,24
Navarra	80,67	80,63	81,00	0,34	-0,04	0,37
País Vasco	79,90	79,91	80,14	-1,16	0,01	0,23
A Ríoxa	81,58	81,64	81,60	-0,75	0,06	-0,04
Ceuta	77,35	77,07	79,41	0,63	-0,28	2,34
Melilla	70,71	79,25	72,81	-3,22	8,54	-6,44
MULLERES						
España	69,47	69,87	70,16	1,06	0,40	0,29
Andalucía	66,06	65,97	66,66	2,79	-0,09	0,69
Aragón	71,99	70,86	70,55	2,35	-1,13	-0,31
Asturias	64,70	65,40	66,16	1,76	0,70	0,76
Baleares	72,50	69,65	70,79	2,21	-2,85	1,14
Canarias	69,09	69,04	68,82	1,30	-0,05	-0,22
Cantabria	66,57	67,21	66,50	2,01	0,64	-0,71
C. A Mancha	66,34	67,93	68,22	0,39	1,59	0,29
C. León	65,46	66,14	66,02	-0,32	0,68	-0,12
Cataluña	73,51	74,44	74,52	0,37	0,93	0,08
C. Valenciana	67,70	69,49	68,48	-0,38	1,79	-1,01
Extremadura	64,41	64,67	63,75	3,81	0,26	-0,92
Galicia	68,85	68,89	68,65	0,25	0,04	-0,24
Madrid	74,51	74,73	76,02	1,53	0,22	1,29
Murcia	66,51	66,75	67,52	-0,08	0,14	0,77
Navarra	71,28	69,89	70,79	0,74	-1,39	0,90
País Vasco	70,71	70,77	72,07	-0,41	0,06	1,30
A Ríoxa	68,66	73,31	70,58	-1,74	4,65	-2,73
Ceuta	57,95	59,45	56,76	-2,06	1,50	-2,69
Melilla	53,66	55,14	57,80	1,36	1,48	2,66

*Da poboación de 16 a 64 anos.

4.3.3 Distribución por sexos e provincias

A desagregación por sexos e provincias das taxas de actividade da poboación galega no último cuatrienio que figura no cadro 4.24 reflicte, no tocante ás taxas do total de Galicia que:

- No bienio 2013-2014 a tendencia da taxa global foi claramente descendente.
- Nas mulleres repetiu en 2014 a taxa de 2013 (e queda coa mesma porcentaxe de 2011) mentres que nos homes baixou en 2014 case un punto porcentual.

Pese ao recorte de case un punto en 2014, o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina segue a ser moi alto (10 puntos porcentuais) a prol dos homes.

Dos datos da visión diacrónica da poboación activa nas provincias galegas que figuran no cadro 4.24 subliñaremos que:

Cadro 4.24

Taxa de actividade. Por sexo e provincia. 2011-2014

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
2011	54,8	61,0	49,0
2012	55,0	61,0	49,5
2013	54,2	59,9	49,0
2014	53,8	59,0	49,0
A Coruña			
2011	55,7	61,5	50,5
2012	56,3	61,8	51,2
2013	55,3	60,8	50,2
2014	55,1	60,4	50,2
Lugo			
2011	52,3	58,0	47,0
2012	51,6	56,5	47,0
2013	52,0	56,7	47,6
2014	51,4	55,8	47,3
Ourense			
2011	49,8	55,8	44,3
2012	49,6	55,5	44,1
2013	47,9	52,8	43,3
2014	47,3	51,0	43,9
Pontevedra			
2011	56,3	63,5	49,7
2012	56,7	63,7	50,3
2013	55,9	62,3	49,9
2014	55,3	61,2	49,9

Fonte: INE. Enquisa de poboación activa.

- En 2014 a taxa de actividade global baixou nas catro provincias, con menor intensidade na de A Coruña.
- A taxa de actividade masculina baixou en 2014 nas catro provincias e fíxoo con especial forza na de Ourense.
- En 2014 a taxa de actividade das mulleres subiu só en Ourense, mantívose estable en A Coruña e Pontevedra e baixou na de Lugo.
- A análise cruzada das taxas de actividade por sexo e provincia reflicte que as menores taxas de actividade en 2014 seguen a ser as das mulleres nas provincias de menor desenvolvemento

socioeconómico (Ourense: 43,9% e Lugo: 47,3%) mentres que, pola contra, as maiores taxas de actividade seguen sendo as dos homes nas dúas provincias máis desenvolvidas (Pontevedra: 61,2% e A Coruña (60,4%).

No cadro 4.25 recollemos para o último cuadrienio a poboación activa de Galicia e das súas provincias, de xeito que as persoas que o desexen podan afondar no estudo desta variable laboral, coa desagregación territorial.

Cadro 4.25

Poboación activa. Por provincias. 2011-2014

Galicia	
2011	1.316,6
2012	1.317,7
2013	1.290,9
2014	1.273,9
A Coruña	
2011	551,1
2012	555,2
2013	543,0
2014	538,4
Lugo	
2011	161,8
2012	158,2
2013	158,0
2014	154,8
Ourense	
2011	144,8
2012	142,8
2013	136,6
2014	133,4
Pontevedra	
2011	458,7
2012	461,5
2013	453,3
2014	447,4

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía: EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

4.4 POBOACIÓN OCUPADA. TAXA DE OCUPACIÓN

De forma semellante ao estudo que no anterior epígrafe fixemos coa poboación activa, centrarémonos agora na poboación ocupada; en primeiro lugar estudaremos a súa evolución no último trienio nas distintas comunidades autónomas; despois faremos o mesmo coa taxa de ocupación e situaremos os valores en Galicia desta variable laboral no contexto estatal e da UE. Posteriormente analizaremos cómo se distribúe en Galicia por sexos, provincias, sectores económicos, situación profesional e tipos de contrato (temporal

ou definitivo, a tempo parcial ou completo, no sector privado ou no público).

4.4.1. Poboación ocupada

O cadro 4.26 preséntanos os datos da poboación ocupada en cada unha das comunidades autónomas no cuarto trimestre ao longo do último trienio, así como a variación que en termos relativos presentou cada unha delas. Salientaremos que:

- Galicia quedou en 2014 no limiar do millón de persoas ocupadas, trala lixeira destrución de emprego neto no último ano (2.200 postos de traballo).
- A diminución porcentual da poboación ocupada de Galicia en 2014 (-0,2%) contrasta coa suba do conxunto do Estado (2,5%). Mentres se eliminaron 2.200 empregos netos en Galicia nese ano, no global español xeráronse 433.900.
- O emprego baixou no ano 2014 só en tres comunidades (e cidades) autónomas: Castela - A Mancha: -0,9%, Asturias: -0,3% e Galicia: -0,2%.
- O maior porcentaxe de suba da ocupación (por riba do 5%) rexistrárono en 2014 as cidades autónomas e Baleares.

Cadro 4.26

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	2.604,4	2.571,0	2.681,8	15,0	15,0	15,3	-170,5	-33,4	110,8	-6,1	-1,3	4,3
Aragón	547,7	515,7	526,5	3,2	3,0	3,0	-5,6	-32,0	10,8	-1,0	-5,8	2,1
Asturias	372,9	376,2	375,2	2,2	2,2	2,1	-22,9	3,3	-1,0	-5,8	0,9	-0,3
Baleares	456,3	454,8	478,5	2,6	2,7	2,7	18,4	-1,5	23,7	4,2	-0,3	5,2
Canarias	741,8	738,7	758,7	4,3	4,3	4,3	-15,1	-3,1	20,0	-2,0	-0,4	2,7
Cantabria	230,6	226,2	226,8	1,3	1,3	1,3	-9,3	-4,4	0,6	-3,9	-1,9	0,3
Castela e León	932,9	909,0	921,0	5,4	5,3	5,2	-53,8	-23,9	12,0	-5,5	-2,6	1,3
Castela A Mancha	710,4	716,4	710,3	4,1	4,2	4,0	-64,2	6,0	-6,1	-8,3	0,8	-0,9
Cataluña	2.962,1	2.998,8	3.048,1	17,1	17,5	17,3	-147,5	36,7	49,3	-5,6	1,2	1,6
C. Valenciana	1.789,4	1.793,5	1.855,4	10,3	10,5	10,6	-93,8	4,1	61,9	-5,0	0,2	3,5
Estremadura	340,7	342,4	354,8	2,0	2,0	2,0	-16,8	1,7	12,4	-4,7	0,5	3,6
Galicia	1.033,8	1.002,6	1.000,4	6,0	5,9	5,7	-46,6	-31,2	-2,2	-4,3	-3,0	-0,2
Madrid	2.775,4	2.666,4	2.789,0	16,0	15,6	15,9	-52,2	-109,0	122,6	-1,8	-3,9	4,6
Murcia	510,2	518,4	525,3	2,9	3,0	3,0	-27,4	8,2	6,9	-5,1	1,6	1,3
Navarra	263,6	259,3	264,3	1,5	1,5	1,5	-10,7	-4,3	5,0	-3,9	-1,6	1,9
País Vasco	890,9	872,0	874,5	5,1	5,1	5,0	-60,0	-18,9	2,5	-6,3	-2,1	0,3
A Rioxa	126,7	125,5	127,5	0,7	0,7	0,7	-4,7	-1,2	2,0	-3,6	-0,9	1,6
Ceuta y Melilla	49,5	48,2	50,8	0,3	0,3	0,3	-4,1	-1,3	2,6	-7,6	-2,6	5,4
España	17.339,4	17.135,2	17.569,1	100,0	100,0	100,0	-813,6	-204,2	433,9	-4,5	-1,2	2,5

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

- A participación de Galicia no total de ocupación española en 2014 baixou dúas décimas respecto do ano anterior e quedou nun 5,7%, moi lixeiramente por baixo do noso peso demográfico no conxunto do Estado (5,86%).

4.4.2 Taxa de ocupación

Cómpre, para comezar este apartado, facer unha precisión metodolóxica: poden usarse dúas variables distintas no estudo da *taxa de ocupación*.

Podemos definila, nunha primeira acepción, como a porcentaxe de persoas ocupadas respecto da poboación de 16 a 64 anos. Así, de cada cen persoas “potencialmente activas” (por razón de idade) cuantificamos cantas traballan. Cando nos refiramos a ela, citarémola como *a taxa de ocupación da poboación de 16 a 64 anos*.

Conecta moi ben coa realidade económica, porque focaliza as persoas de idades superiores aos 15 anos e inferiores a 65, que son as que “potencialmente” interveñen activamente no mercado de traballo .

Alternativamente, podemos definir a taxa de ocupación como a porcentaxe de persoas con emprego respecto da poboación de alomenos 16 anos. Así, de cada cen persoas de máis de quince anos, reflectimos cantas teñen emprego.

Obviamente, se usamos esta segunda definición, a taxa de ocupación resultará menor, porque dividiríamos un numerador igual (a poboación ocupada) entre un denominador superior (porque nel figuran “a maiores” as persoas de 65 ou máis anos). Cando ao longo do texto nos refiramos simplemente á *taxa de actividade*, esta será a recollida nesta segunda definición.

En países cunha estrutura poboacional máis envellecida (como Galicia), a igual poboación ocupada, a taxa de ocupación da poboación de 16 ou máis anos será menor que noutro cunha estrutura de idades máis nova.

No estudo diacrónico da taxa de actividade dun territorio, a taxa de actividade nos vale en calquera das dúas formas; o que non podemos é mesturalas, porque non habería coherencia nos datos.

As taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos nas distintas comunidades autónomas no cuarto trimestre do último trienio recollémolas no cadro 4.27.

- A taxa galega en 2014 subiu 0,6 puntos porcentuais (e fixo o triplo que a media española).
- Galicia quedou en 2014 dúas décimas por baixo da taxa estatal, mentres no bienio anterior estaba por riba.

Cadro 4.27

Taxas de ocupación*. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	55,73	55,87	57,60	-2,2	0,14	1,73
España						
Andalucía	46,43	46,06	47,97	-2,77	-0,37	1,91
Aragón	63,16	60,48	62,17	-0,17	-2,68	1,69
Asturias	52,93	54,19	55,32	-2,57	1,26	1,13
Baleares	59,09	59,22	62,02	2,13	0,13	2,80
Canarias	50,04	49,80	50,89	-1,31	-0,24	1,09
Cantabria	58,70	58,49	59,08	-1,22	-0,21	0,59
C. A Mancha	58,04	57,47	59,12	-2,73	-0,57	1,65
C. León	51,52	52,68	52,75	-4,32	1,16	0,07
Cataluña	59,72	61,74	63,33	-2,76	2,02	1,59
C. Valenciana	54,03	54,81	57,24	-2,21	0,78	2,43
Extremadura	47,41	47,78	49,91	-2,10	0,37	2,13
Galicia	57,74	56,76	57,37	-2,2	-0,98	0,61
Madrid	63,48	62,65	65,52	-0,87	-0,83	2,87
Murcia	52,02	53,06	54,20	-2,83	1,04	1,14
Navarra	62,91	62,96	64,60	-2,15	0,05	1,64
País Vasco	62,73	62,78	63,40	-3,30	0,05	0,62
A Rioxa	61,06	61,76	62,96	-1,14	0,70	1,20
Ceuta	42,35	43,08	46,28	-7,84	0,73	3,20
Melilla	45,98	44,54	45,92	-1,29	-1,44	1,38

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

- En 2014 todas as comunidades (e cidades) autónomas subiron as súas taxas de emprego da poboación de 16 a 64 anos. No cuarto trimestre de 2014 as comunidades con maiores taxas foron Madrid e Navarra, mentres que as menores tiveron as dúas cidades autónomas, seguidas de Andalucía e Extremadura.

As taxas de ocupación das poboacións galega e española de 16 a 64 anos no cuarto trimestre de 2014 (57,4% e 57,6% respectivamente) están moi por baixo da que Eurostat proporciona para a UE-27 (65,3%).

Xa en anteriores *Informes Sociolaborais* subliñamos a gravidade de que as economías galega e española teñan unhas taxas de ocupación (neste caso da poboación de 16 a 64 anos) tan baixas en comparanza coa do conxunto da Unión Europea (7,9 puntos porcentuais menos en Galicia e 7,7 en España) porque reflicte a incapacidade para dar unha saída produtiva eficiente aos nosos recursos humanos, imprescindible para a converxencia real cos países máis desenvolvidos economicamente.

Estes datos reflicten, en definitiva, que, en comparanza coa media da UE, oito de cada cen persoas de Galicia “potencialmente activas” por razón da súa idade (as de 16 a 64 anos) non poden facer a súa achega co seu traballo á xeración de riqueza no noso país.

A homologación da taxa media de emprego galega coa da UE implicaría (mesmo supoñendo que non medrase a produtividade media actual, senón que se mantivese estable) un recorte de case sete puntos porcentuais no diferencial do PIB por habitante entre Galicia e o promedio da Unión Europea.

Mentres iso non aconteza, boa parte do noso capital humano debe buscar o seu emprego fóra de Galicia; moito corresponde a persoal cualificado (maioritariamente con estudos universitarios ou de ciclos formativos de FP) que, despois de formarse aquí, van deixar o froito do seu traballo fóra, noutros territorios con maior desenvolvemento económico-social e capacidade de xeración de emprego.

Outras comunidades autónomas que están por diante de nós na xeración de riqueza (como Madrid, Navarra, País Vasco, Cataluña ou A Ríoxa) teñen taxas de ocupacións semellantes á media da UE (nas cinco comunidades están entre o 63% e o 65,5%, e na UE no 65,3%), sinal inequívoco de que están a aproveitar moito mellor que nós os recursos humanos dos que dispoñen.

As persoas interesadas na desagregación por sexos das taxas de ocupación das distintas comunidades (e cidades) autónomas poden consultalas no cadro 4.28.

Cadro 4.28**Taxas de ocupación¹. Por comunidades autónomas e sexos. 2012-2014***

	Valores das taxas			Variacións En puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	60,24	60,42	62,45	-2,89	0,18	2,03
Andalucía	51,55	51,80	54,23	-4,22	0,25	2,43
Aragón	69,33	65,04	69,46	0,97	-4,49	4,42
Asturias	56,89	58,45	58,66	-2,37	1,56	0,21
Baleares	63,20	63,00	65,73	1,97	-0,20	2,73
Canarias	53,34	52,49	55,17	-2,48	-0,85	2,68
Cantabria	63,57	64,08	63,26	-1,87	0,51	-0,82
C. A Mancha	64,52	62,74	65,33	-3,31	-1,78	2,59
C. León	60,01	60,12	60,95	-3,23	0,11	0,83
Cataluña	62,83	65,06	66,78	-3,67	2,23	1,72
C. Valenciana	59,30	59,73	62,80	-1,78	0,43	3,07
Extremadura	54,00	53,90	57,09	-3,12	-0,10	3,19
Galicia	61,15	59,34	60,60	-3,10	-	1,26
Madrid	66,67	66,84	68,67	-1,95	0,17	1,83
Murcia	57,22	59,10	60,79	-3,16	1,88	1,69
Navarra	67,01	68,17	68,84	-2,66	1,16	0,67
País Vasco	66,48	66,52	66,52	-4,54	0,04	0,00
A Ríoxa	66,47	66,85	70,32	-1,36	0,38	3,47
Ceuta	54,44	51,94	56,86	-6,60	-2,50	4,92
Melilla	53,95	51,73	56,84	-7,46	-2,22	5,11
MULLERES						
España	51,16	51,28	52,71	-1,48	0,12	1,43
Andalucía	41,23	40,28	41,65	-1,29	-0,98	1,40
Aragón	56,72	55,75	54,60	-1,32	-0,97	-1,15
Asturias	49,02	50,00	52,05	-2,76	0,98	2,05
Baleares	54,85	55,32	58,22	2,33	0,47	2,90
Canarias	46,68	47,08	46,57	-0,11	0,40	-0,51
Cantabria	53,77	52,84	54,85	-0,55	-0,93	2,01
C. A Mancha	51,26	51,98	52,64	-2,10	0,72	0,66
C. León	42,41	44,75	44,02	-5,48	2,34	-0,73
Cataluña	56,58	58,40	59,88	-1,80	1,82	1,48
C. Valenciana	48,65	49,80	51,59	-2,62	1,15	1,79
Extremadura	40,49	41,36	42,37	-1,02	0,87	1,01
Galicia	54,35	54,19	54,17	-1,2	-0,16	-0,02
Madrid	60,44	58,66	62,52	0,20	-1,78	3,86
Murcia	46,53	46,72	47,31	-2,46	0,19	0,59
Navarra	58,63	57,56	60,22	-1,59	-1,07	2,66
País Vasco	58,97	59,06	60,30	-2,01	0,09	1,24
A Ríoxa	55,43	56,52	55,42	-0,84	1,09	-1,10
Ceuta	28,95	33,50	34,66	-8,15	4,55	1,16
Melilla	37,29	37,02	34,76	4,18	-0,27	-2,26

1) Da poboación de 16 a 64 anos

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do

Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001

Fonte: INE, EPA

No cadro 4.29 presentamos unha visión diacrónica das taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos en España e no conxunto da Unión Europea. Subliñaremos que:

- Partindo dunha taxa de emprego (16-64 anos) lixeiramente maior en España que na UE en 2007 (unha diferenza de 0,5 puntos), o ano anterior ao comezo da forte crise económica que xa estudamos no primeiro epígrafe do capítulo 1, España non volveu a acadar unha taxa de ocupación maior que a Unión Europea; o maior impacto da crise económica no Estado español fixo que a diferenza se abrise máis e máis a prol da UE ata 2013, (quedou co diferencial máximo: 9,4 puntos). En 2014 a maior suba da taxa de emprego (16-64 anos) de España (1,2 puntos) que a da UE (0,8) reduciu o diferencial a nove puntos (o segundo valor máis alto do que vai de século XXI).

Cadro 4.29

Taxas de ocupación da poboación 16-64 anos. España/UE. 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
España	65,8	64,5	60,0	58,9	58,0	55,8	54,8	56,0
UE	65,3	65,8	64,5	64,2	64,3	64,2	64,2	65,0
Diferencial España-UE	0,5	-1,3	-4,5	-5,3	-6,3	-8,4	-9,4	-9,0

Elaboración propia

Datos en miles, en medias anuais.

Fonte: INE (EPA) e Eurostat

- A “gran recesión” de 2009 e máis o bienio 2012-2013 foron claves na apertura do diferencial, porque neles a caída estatal (4,5 e 3,2 puntos porcentuais respectivamente) foron moito maiores que na Unión Europea: 1,3 no ano 2009... e tan só unha décima no bienio 2012-2013.

No cadro 4.30 recolleemos a desagregación por sexos das taxas de actividade das provincias de Galicia (e o global galego) para axudar ás persoas interesadas nunha análise máis polo miúdo das taxas de emprego no último cuatrienio.

Cadro 4.30

Taxa de ocupación. Por sexo e provincia. 2011-2014

	Total	Homes	Mulleres
GALICIA			
2011	45,3	50,9	40,2
2012	43,7	48,3	39,5
2013	42,2	46,5	38,3
2014	42,1	46,2	38,4
A CORUÑA			
2011	46,9	52,3	42,0
2012	45,9	50,2	42,0
2013	44,1	48,3	40,3
2014	44,1	48,1	40,5
LUGO			
2011	46,1	51,4	41,1
2012	43,3	46,6	40,1
2013	42,1	45,7	38,8
2014	41,7	45,7	37,9
OURENSE			
2011	41,0	46,3	36,1
2012	39,2	44,4	34,3
2013	36,4	39,8	33,2
2014	37,2	40,3	34,4
PONTEVEDRA			
2011	44,7	50,8	39,0
2012	42,8	48,1	38,0
2013	42,1	47,0	37,5
2014	41,7	46,3	37,4

Medias anuais

INE. Enquisa de poboación activa.

4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato.

A distribución da poboación ocupada de Galicia por sectores que recolle o cadro 4.31 permítenos ver a evolución no último cuadrenio. Salientaremos que:

- A poboación ocupada galega baixou en 2014 globalmente e máis en tres dos cinco sectores analizados: agro-gandeiro-forestal (con especial intensidade), pesqueiro e construción; subiu moi lixeiramente na industria e nos servizos..
- Baixou a poboación ocupada os tres últimos anos no global galego e máis en dous sectores: agro-gandeiro-forestal e construción; nos outros tres subiu só un ano.

Cadro 4.31
Poboación ocupada por sector económico. Galicia 2011-2014

Total sectores		
2011		1.089,3
2012		1.047,2
2013		1.006,4
2014		998,0
Agricultura, gandería, caza e silvicultura		
2011		64,8
2012		59,3
2013		56,3
2014		49,1
Pesca e acuicultura		
2011		18,7
2012		20,3
2013		18,1
2014		17,0
Industria		
2011		176,4
2012		164,9
2013		153,3
2014		154,0
Construción		
2011		91,3
2012		79,3
2013		69,3
2014		67,1
Servizos		
2011		738,1
2012		723,4
2013		709,4
2014		710,7

Datos en medias anuais.

INE. Enquisa de poboación activa.

- A maior destrución de postos de traballo no período 2011-2014, en valores absolutos, produciuse no sector da construción (24.200 empregos netos), seguido de cerca pola industria (22.400).
- O sector dos servizos, a auténtica columna vertebral do emprego en Galicia e nos Estados máis desenvolvidos socioeconomicamente, concentra en 2014 un 71,2% do emprego total galego (0,7 puntos porcentuais máis que no ano anterior), aunque segue por baixo da media estatal, do promedio da UE e máis do conxunto das nacións máis desenvolvidas do mundo.

A comparanza da distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos en Galicia e España reflicte que:

- A porcentaxe estatal de poboación con emprego agrario no sector primario (4,1%) é moi inferior á galega (6,6%).
- Na industria é un 15,4% en Galicia mentres que en España queda 1'5 puntos porcentuais por baixo

(13,9%).

- En Galicia traballa na construción un 6,7% da poboación ocupada; a porcentaxe galega de poboación ocupada neste sector supera en oito décimas á de España (5,9%).

- Nos servizos, Galicia (cun 71,2%) quedou en 2014 case cinco puntos (4,9) por baixo da porcentaxe media española (76,1%), despois de que nese ano subise 1,5 puntos porcentuais na nosa comunidade autónoma e nove décimas no total estatal.

A poboación máis nova é a que estar a sufrir máis duramente a perda do emprego nesta dura crise económica: as persoas de 16 a 34 anos concentraron o 82% da caída do emprego en Galicia de 2010 a 2013.

No cadro 4.32 presentamos a desagregación por sectores económicos, sexos e grupo de idade en 2014, para achegar ás persoas que queiran afondar no estudo da poboación ocupada unha ferramenta útil.

Cadro 4.32

Poboación ocupada por sexo, grupo de idade e sector económico. Galicia 2014.

TOTAL	TOTAL	HOMES	MULLERES
Total ocupación	1.000,4	525,7	474,7
Agricultura e pesca	63,3	40,3	23,1
Industria	155,4	110,6	44,8
Construción	67,6	62,9	4,7
Servizos	714,1	312,0	402,1
De 16 a 24 anos			
Agricultura e pesca	1,6	1,5	0,2
Industria	5,8	4,5	1,3
Construción	1,3	1,3	-
Servizos	22,7	10,3	12,4
De 25 a 54 anos			
Agricultura e pesca	45,5	31,5	14,0
Industria	125,5	89,4	36,1
Construción	54,6	51,2	3,4
Servizos	572,4	247,0	325,4
De 55 e máis anos			
Agricultura e pesca	16,2	7,3	9,0
Industria	24,1	16,7	7,4
Construción	11,7	10,4	1,2
Servizos	119,1	54,7	64,4

Datos en miles. Cuarto trimestre de 2014

IGE - INE. Enquisa de poboación activa.

Para analizar a evolución en Galicia no último cuadrienio das situacións profesionais da poboación ocupada presentamos o cadro 4.33. Salientaremos que:

- A poboación asalariada do sector privado diminuíu en cada un dos tres últimos anos (moi lixeiramente en 2014) e a do sector público rachou en 2014 coa traxectoria descendente anterior: subiu en 5.900 persoas. No último trienio perdéronse 19.000 empregos por conta allea no sector público (un 9,4% dos que había en Galicia en 2011) e 53.800 no sector privado (un 8,3%).

- O conxunto da poboación asalariada en 2014 de Galicia (779.500 persoas) representa un 78,1% da poboación ocupada, 3,1 puntos porcentuais por baixo da porcentaxe estatal (82,2%).

Cadro 4.33

Poboación ocupada por situación profesional. Galicia 2011-2014.

Total poboación ocupada		
	2011	1.089,3
	2012	1.047,2
	2013	1.006,4
	2014	998,0
Empresario con asalariados		
	2011	71,2
	2012	69,7
	2013	64,3
	2014	65,2
Traballador independente ou empresario sen asalariados		
	2011	153,1
	2012	155,1
	2013	156,7
	2014	143,7
Asalariado do sector público		
	2011	201,7
	2012	192,1
	2013	176,8
	2014	182,7
Asalariado do sector privado		
	2011	650,6
	2012	618,0
	2013	598,5
	2014	596,8
Axuda na empresa ou negocio familiar		
	2011	11,2
	2012	10,0
	2013	7,9
	2014	7,4
Outros		
	2011	1,4
	2012	2,3
	2013	2,1
	2014	2,2

Datos en miles. Medias anuais.

- Séguelle á poboación asalariada en importancia cuantitativa do emprego a integrada polos traballadores independentes ou empresarios sen asalariados, con 143.700 persoas. Baixou en 13.000 persoas en 2014, rachando co (lixeiro) ascenso do bienio anterior.

- A terceira posición ocúpana os empresarios con persoas asalariadas: 65.200 en 2014, cunha lixeira suba no último ano, que rachou coa diminución do bienio 2012-2013.

- As persoas que traballan axudando na empresa a familiares seguiron a baixar, un ano máis. A tendencia nidiamente descendente a longo prazo fixo que en 2014 sexan tan só 7.400 persoas(un 0,74% da

poboación ocupada en Galicia); a metade están empregadas no sector primario.

A desagregación das persoas asalariadas segundo o contrato teña duración determinada (contrato temporal) ou non (indefinido) que recolle o cadro 4.34 para o último cuadrienio reflicte que:

- En cada un dos tres últimos anos baixaron en Galicia os contratos indefinidos (moi lixeiramente en 2014) mentres que a contratación temporal baixou no bienio 2012-2013 e subiron en 2014.
- A diminución da contratación indefinida en Galicia no último trienio foi de 49.700 persoas (7,7%) e a temporal de 25.800 (12,4%).

Cadro 4.34

Contratación indefinida e temporal Galicia 2011-2014

	De duración indefinida				Temporal			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Galicia	643,6	624,4	598,6	596,6	208,7	185,7	176,7	182,9

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE, EPA

- A taxa de temporalidade de Galicia (ou porcentaxe da poboación asalariada cun contrato temporal) é en 2014 dun 23'5%, medio punto porcentual menos que no promedio español (24%).

- A contratación indefinida, é, xa que logo, a que ten en 2014 un 76,5% da poboación asalariada de Galicia.

A distribución da poboación asalariada entre a que traballa a tempo completo e a que o fai a tempo parcial figura no cadro 4.35 para o último cuadrienio.

Cadro 4.35

Persoas asalariadas por tipo de xornada e sexo. Galicia 2011-2014

	TOTAL		HOMES		MULLERES	
	Completa	Parcial	Completa	Parcial	Completa	Parcial
2011	958,2	131,2	556,3	30,3	401,8	100,9
2012	911,6	135,6	521,5	33,0	390,1	102,5
2013	861,2	145,2	495,4	35,2	365,8	110,0
2014	855,8	142,2	489,1	35,2	366,7	107,0

Datos en miles. Medias anuais.
IGE - INE. Enquisa de poboación activa

Nel podemos ollar:

- A nidia tendencia de diminución dos contratos con xornada completa (máis pequena en 2014) e a suba da contratación a tempo parcial no bienio 2012-2013, cunha reviravolta en 2014.
- Que en Galicia aumentou no período 2011-2014 a poboación contratada a tempo parcial en 11.000 persoas (un 8,4%) e a que traballa cun contrato indefinido baixou en 102.400 (un 10,7%).
- Con ser menor a poboación feminina galega que a masculina, hai alomenos o triplo de mulleres que de homes no conxunto de persoas contratadas a tempo parcial en calquera dos anos analizados.

Se afondamos na EPA para coñecer o motivo que explicitan as persoas que están contratadas a xornada parcial, comprobamos que en Galicia dúas de cada tres non a teñen porque a elixan así por axeitarse mellor ás súas necesidades, senón porque non poden atopar traballo a tempo completo; e isto dáse tanto nos homes como nas mulleres.

No cadro 4.36 vemos as persoas asalariadas dos sectores privado e público no último trienio en Galicia. Sobrancearemos que:

- No ano 2014 subiu a contratación no sector público (en 5.900 persoas) mentres que baixou lixeiramente no sector privado (1.700).

Cadro 4.36

Persoas Asalariadas. Sector público e privado. Galicia. 2012-2014

	Sector público			Sector privado		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Galicia	192,1	176,8	182,7	618,0	598,5	596,8

Datos en miles. Medias anuais. Fonte: INE (EPA)

- No último bienio baixou en Galicia a poboación asalariada tanto no sector público (9.400 persoas) coma no privado (21.200).

Nos capítulos 5 e 7 deste Informe Sociolaboral ampliamos a información relativa ás modalidades de contratación, polo que remitimos alí ás persoas interesadas en afondar nesta cuestión.

4.5. POBOACIÓN DESEMPREGADA E TAXA DE PARO.

4.5.1 Poboación desempregada

Rematado o estudo da poboación ocupada, comezamos a análise doutro compoñente da poboación activa -a poboación desempregada- ao través dos datos que proporcionan as Enquisas de Poboación Activa elaboradas polo INE.

Seguindo o esquema utilizado nos epígrafes anteriores, estudaremos primeiramente a poboación desempregada nas distintas comunidades autónomas e logo as súas taxas de paro. Posteriormente afondaremos na distribución por sexos, provincias, grupos de idade e por tempo na procura de emprego.

O cadro 4.37 recolle, cos datos do cuarto trimestre, a poboación desempregada nas distintas comunidades (e cidades) autónomas no último trienio. Salientaremos que:

- En 2014 hai 17.100 persoas desempregadas menos en Galicia que en 2013.
- A diminución porcentual do desemprego de Galicia en 2014 (-6,1%) contrasta coa suba dos anos anteriores (de dous díxitos en 2012).
- No promedio estatal baixou en 2014 o desemprego un 8,1% (dous puntos porcentuais máis que en Galicia).

- A maior diminución porcentual do paro no conxunto do Estado que en Galicia en 2014 fixo que a poboación desempregada de Galicia represente un 4,8% do total estatal (unha décima máis que en 2013), porcentaxe menor un punto porcentual ao noso peso relativo demográfico en España (5,86%).

- Nun ano de diminución do desemprego en todas as comunidades e cidades autónomas (agás o País Vasco, no que medrou un 0'5%) as maiores diminucións porcentuais foron, por esta orde, as comunidades de A Ríoxa, Baleares e a comunidade valenciana (e por riba das tres, a cidade autónoma de Melilla).

- No extremo contrario estiveron País Vasco, Castela-León e Andalucía.

Cadro 4.37

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	1.446,8	1.462,5	1.395,7	24,0	24,6	25,6	199,8	15,7	-66,8	16,0	1,1	-4,6
Aragón	126,1	133,7	120,7	2,1	2,3	2,2	14,4	7,6	-13,0	12,9	6,0	-9,7
Asturias	116,6	107,9	98,4	1,9	1,8	1,8	24,7	-8,7	-9,5	26,9	-7,5	-8,8
Baleares	146,5	133,7	111,4	2,4	2,3	2,0	-3,3	-12,8	-22,3	-2,2	-8,7	-16,7
Canarias	358,8	365,3	342,2	6,0	6,2	6,3	29,3	6,5	-23,1	8,9	1,8	-6,3
Cantabria	54,7	55,9	51,2	0,9	0,9	0,9	9,3	1,2	-4,7	20,5	2,2	-8,4
C. A Mancha	244,1	256,7	234,3	4,1	4,3	4,3	39,0	12,6	-22,4	19,0	5,2	-8,7
C. León	305,5	292,4	283,1	5,1	4,9	5,2	53,7	-13,1	-9,3	21,3	-4,3	-3,2
Cataluña	925,6	839,5	756,5	15,4	14,1	13,9	121,5	-86,1	-83,0	15,1	-9,3	-9,9
C. Valenciana	682,7	668,3	569,4	11,3	11,3	10,4	60,7	-14,4	-98,9	9,8	-2,1	-14,8
Extremadura	175,3	164,1	151,8	2,9	2,8	2,8	34,0	-11,2	-12,3	24,1	-6,4	-7,5
Galicia	276,9	280,9	263,8	4,6	4,7	4,8	37,1	4,0	-17,1	15,5	1,4	-6,1
Madrid	664,5	685,5	612,3	11,0	11,5	11,2	45,5	21,0	-73,2	7,4	3,2	-10,7
Murcia	212,2	206,6	196,9	3,5	3,5	3,6	30,3	-5,6	-9,7	10,6	-2,6	-4,7
Navarra	54,6	51,0	46,4	0,9	0,9	0,9	10,7	-3,6	-4,6	24,4	-6,6	-9,0
País Vasco	177,4	173,3	174,1	2,9	2,9	3,2	33,4	-4,1	0,8	23,2	-2,3	0,5
A Ríoxa	29,4	31,9	26,4	0,5	0,5	0,5	-0,7	2,5	-5,5	-2,3	8,5	-17,2
Ceuta	14,0	14,1	12,8	0,2	0,2	0,2	3,3	0,1	-1,3	30,8	0,7	-9,2
Melilla	9,3	12,3	10,1	0,2	0,2	0,2	1,1	3,0	-2,2	13,4	32,3	-17,9
España	6.021,0	5.935,6	5.457,7	100,0	100,0	100,0	733,7	-85,4	-477,9	13,9	-1,4	-8,1

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 20

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo nº 108, marzo 2014

4.5.2 Taxa de desemprego

O seguimento comparativo das taxas de paro (porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa) nas distintas comunidades autónomas no cuarto trimestre do último trienio farémolo ao fío do cadro 4.38

- A taxa de paro foi en 2014 dun 21% en Galicia (un punto porcentual menos que o ano anterior e 3 décimas menos que en 2012).

- A diminución da nosa taxa de desemprego en 2014 e o maior descenso da estatal (o dobre, en porcentaxe) fixeron que se reducise nun punto (quedou en 2,8 puntos) o diferencial respecto da media española.

- En 2014 descendeu a taxa de paro en todas as comunidades e cidades autónomas (agás País Vasco, na que quedou estable), con especial intensidade en Ceuta, Melilla, Baleares e C. Valenciana, mentres que as diminucións máis lixeiras foron as de Castela-A Mancha, Murcia e Cantabria.

- A clasificación autonómica, ordenada por maior taxa de desemprego, encabézaa, un ano máis, Andalucía (34,4%), seguida de Canarias (31,25%) e Estremadura (30,1%), ademais das dúas cidades autónomas; repiten pechándoa Navarra (15%) e País Vasco (16,7%).

Cadro 4.38

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais (en puntos porcentuais)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	25,92	25,83	23,82	3,22	-0,09	-2,01
España						
Andalucía	35,80	36,36	34,40	4,64	0,56	-1,96
Aragón	18,87	20,69	18,75	1,96	1,82	-1,94
Asturias	24,02	22,51	20,88	5,03	-1,51	-1,63
Baleares	24,45	22,73	18,96	-1,26	-1,71	-3,77
Canarias	32,82	33,18	31,25	2,24	0,36	-1,93
Cantabria	19,28	19,87	18,53	3,16	0,59	-1,34
C. A Mancha	20,84	22,09	20,37	3,52	1,25	-1,72
C. León	30,20	29,13	28,59	5,56	-1,07	-0,54
Cataluña	23,97	22,00	19,96	3,39	-1,97	-2,04
C. Valenciana	27,73	27,27	23,60	2,82	-0,46	-3,67
Estremadura	34,07	32,51	30,08	5,71	-1,56	-2,43
Galicia	21,32	22,06	21,01	3,01	0,74	-1,05
Madrid	19,46	20,45	18,10	1,37	0,99	-2,35
Murcia	29,56	28,65	27,34	3,18	-0,91	-1,31
Navarra	17,31	16,45	14,98	3,41	-0,86	-1,47
País Vasco	16,71	16,66	16,68	3,46	-0,05	0,02
A Ríoxa	18,86	20,34	17,33	0,15	1,48	-3,01
Ceuta	37,86	37,20	32,55	10,44	-0,66	-4,65
Melilla	26,50	33,98	29,78	1,38	7,48	-4,20

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Inoforme Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, n° 112, marzo 2015*

No cadro 4.39 presentamos a diferenciación por sexos no último trienio das taxas de paro das distintas comunidades (e cidades) autónomas e no global estatal, para facilitar o traballo ás persoas que desexen afondar no estudo do desemprego.

Cadro 4.39

Taxa de desemprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2011 - 2014.

	En porcentaxe			Variacións en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	25,56	25,16	22,91	3,15	-0,40	-2,25
Andalucía	34,32	34,20	31,81	4,44	-0,12	-2,39
Aragón	16,93	20,15	15,57	-0,19	3,22	-4,58
Asturias	23,84	21,58	20,45	3,76	-2,26	-1,13
Baleares	24,53	24,47	19,97	-1,53	-0,06	-4,50
Canarias	33,15	34,34	30,32	2,90	1,19	-4,02
Cantabria	19,32	18,60	19,38	2,99	-0,72	0,78
C. A Mancha	19,35	20,95	18,35	3,42	1,60	-2,60
C. León	26,44	26,70	24,97	3,71	0,26	-1,73
Cataluña	24,79	22,40	20,23	3,88	-2,39	-2,17
C. Valenciana	27,39	26,38	22,72	2,30	-1,01	-3,66
Extremadura	31,68	29,67	27,41	5,66	-2,01	-2,26
Galicia	21,55	22,71	20,92	3,87	1,16	-1,79
Madrid	20,01	19,45	18,43	1,34	-0,56	-1,02
Murcia	29,09	27,59	25,30	2,84	-1,50	-2,29
Navarra	16,94	15,46	15,02	3,66	-1,48	-0,44
País Vasco	16,79	16,76	16,99	4,41	-0,03	0,23
A Ríoxa	18,53	18,11	13,82	0,92	-0,42	-4,29
Ceuta	29,62	32,61	28,39	9,18	2,99	-4,22
Melilla	23,71	34,73	21,93	6,77	11,02	-12,80
MULLERES						
España	26,36	26,61	24,86	3,31	0,25	-1,75
Andalucía	37,58	38,98	37,51	4,77	1,40	-1,47
Aragón	21,21	21,33	22,60	4,55	0,12	1,27
Asturias	24,23	23,56	21,34	6,50	-0,67	-2,22
Baleares	24,35	20,58	17,76	-0,93	-3,77	-2,82
Canarias	32,43	31,81	32,33	1,46	-0,62	0,52
Cantabria	19,23	21,38	17,52	3,38	2,15	-3,86
C. A Mancha	22,73	23,48	22,83	3,63	0,75	-0,65
C. León	35,22	32,34	33,33	8,03	-2,88	0,99
Cataluña	23,04	21,55	19,65	2,86	-1,49	-1,90
C. Valenciana	28,14	28,34	24,67	3,45	0,20	-3,67
Extremadura	37,14	36,04	33,54	5,64	-1,10	-2,50
Galicia	21,06	21,35	21,10	2,03	0,29	-0,25
Madrid	18,88	21,50	17,75	1,42	2,62	-3,75
Murcia	30,15	30,00	29,92	3,60	-0,15	-0,08
Navarra	17,75	17,64	14,93	3,11	-0,11	-2,71
País Vasco	16,61	16,56	16,34	2,35	-0,05	-0,22
A Ríoxa	19,27	22,90	21,48	-0,80	3,63	-1,42
Ceuta	50,03	43,65	38,95	11,85	-6,38	-4,70
Melilla	30,50	32,86	39,87	-6,20	2,36	7,01

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: MESS, informe trimestral de análisis del mercado de trabajo, nº 112, marzo 2015

A desagregación por provincias e sexos das taxas de paro do último bienio en medias anuais presentámolas no cadro 4.40, que reflicte:

- A nivel do global galego son practicamente iguais as taxas de desemprego dos homes a a das

mulleres en 2014 (un ano antes a dos homes era superior en seis décimas).

- Na análise por sexos e provincias, as taxas de paro máis altas en 2014 téñena tanto para as mulleres (25,1%) como para os homes (24,3%) en Pontevedra mentres que as menores son as dos homes en Lugo (18,2%) e as das mulleres en A Coruña (19,4).

A taxa de desemprego de Galicia en 2014 (un 21,7%) segue a ser máis do dobre que a media da Unión Europea (10,3%); velaí unha “diverxencia” real da nosa estrutura económico-social que é imprescindible reducir axiña para achegármonos ao nivel medio de benestar do conxunto das nacións cun maior desenvolvemento económico-social.

Parece que non foi esta a preocupación principal no último cuadrenio (desde maio de 2010) na axenda política no Estado español nin na nosa comunidade autónoma, porque a diminución do endebedamento público pasou a ter o protagonismo principal, deixando nun segundo plano unha política económica anticíclica centrada na creación de emprego, mentres miles de familias seguen a sufrir as consecuencias dunha desfeita económica que elas non causaron.

Cadro 4.40

**Taxa de desemprego.* Por provincias e sexos.
Galicia. 2013-2014**

	Total	Homes	Mulleres
GALICIA			
2013	22,0	22,3	21,7
2014	21,7	21,6	21,7
A CORUÑA			
2013	20,2	20,6	19,7
2014	20,0	20,5	19,4
LUGO			
2013	19,0	19,5	18,4
2014	19,0	18,2	19,9
OURENSE			
2013	24,1	24,7	23,3
2014	21,3	21,0	21,7
PONTEVEDRA			
2013	24,7	24,6	24,9
2014	24,7	24,3	25,1

*Porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa. Datos en medias anuais
Fonte: INE. EPA.

4.5.3 Distribución do paro por grupos de idade e tempo na procura de emprego.

A desagregación por grupos de idade en Galicia en 2014 certifica que das 263.800 persoas desempregadas que hai no cuarto trimestre, segundo a EPA, 204.300 teñen entre 25 e 54 anos, 31.400 entre 16 e 24 anos e 28.200 máis de 55 anos.

Nesa mesma data, a taxa de desemprego galega máis alta por grupos de idade segue a ser o da mocidade (16 a 29 anos) cun 36,3%, anque diminuíu 1,7 puntos porcentuais no ano 2014.

As persoas que desexen afondar no estudo por sexos das taxas de desemprego de Galicia poden facelo coa consulta do capítulo 5 deste Informe Sociolaboral, titulado: “A muller no mundo laboral”.

No cadro 4.41 recolleemos a distribución da poboación desempregada galega no último cuatrienio segundo o tempo de busca de emprego.

Cadro 4.41

**Poboación desempregada que traballou anteriormente. Por tempo de
búsqueda de emprego.**

Total poboación desempregada	
2011	209,6
2012	249,4
2013	261,6
2014	250,5
Menos de 6 meses	
2011	66,2
2012	69,1
2013	60,8
2014	54,9
De 6 meses a < 1 ano	
2011	34,4
2012	44,5
2013	39,3
2014	34,4
De 1 ano a < 2 anos	
2011	51,6
2012	54,5
2013	57,5
2014	49,6
De 2 anos a < 4 anos	
2011	32,4
2012	48,3
2013	56,5
2014	57,2
4 anos ou máis	
2011	14,2
2012	21,4
2013	36,2
2014	42,2
Xa atopou traballo	
2011	10,8
2012	11,5
2013	11,3
2014	12,2

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: INE. Enquisa de poboación activa.

Salientaremos que:

- Subiron en 2014 precisamente as persoas dos dous chanzos de poboación que levan máis tempo sen traballo: os parados de 2 a 4 anos nesa situación creceron en 700 persoas (un 2,3%) e os de máis de catro anos aumentaron en 6.000 persoas (un 16,6%, multiplicando por dez a porcentaxe anterior). Velaí unha das portas de entrada á exclusión social, que cómpre pechar axiña se queremos seguir fachendosos do

noso “Estado de Benestar”; certamente estes desempregados “de longuíssima duración” coñecen de primeira man a cara máis amarga do mesmo, a que en realidade sería propia dun “Estado do Malestar”).

- As 100.000 persoas que levan máis de dous anos buscando emprego (99.400, para maior precisión) supoñen un 39,7% da poboación en paro na Galicia do ano 2014 e son unha importantísima causa da taxa de pobreza que están a sufrir miles de familias galegas, que ven como son incapaces de acadar os ingresos mínimos cos que vivir nos seus fogares, desolados nunha prolongada crise económica que xa cumpriu os seis anos.

As entrevistas que se realizan para elaborar a EPA permiten tamén coñecer a tipoloxía dos fogares segundo a actividade económica das persoas que os compoñen. Se nos centramos no último cuadrienio, constatamos un continuo crecemento en Galicia de 2010 a 2013 das vivendas nas que todas as persoas activas están desempregadas; subiron das 61.000 do ano 2010 ás 92.800 de 2013 (un 52,1% de incremento). En 2014 reduciuse lixeiramente (en 1.600 vivendas, un 1,7%) anque, desafortunadamente, segue a gravidade do problema.

4.6 O PARO REXISTRADO

Os datos para a elaboración da estatística do Paro Rexistrado na Comunidade Autónoma obtéñense da oficina de Emprego da Xunta de Galicia onde o colectivo de desempregados inscríbese co fin de solicitar servizos de intermediación laboral, formación, información de prestacións, etc. Recollidos os datos a través dunha entrevista ocupacional co demandante, introdúcese no sistema Informático do SPEE que remite dentro dos cinco primeiros días hábiles de cada mes, os datos procesados por provincias á Dirección Xeral de Formación e Colocación para a elaboración das estatísticas autonómicas.

Dentro do colectivo de parados, son obxecto de tratamento, aqueles que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, excepto os que se atopen nalgunha das situacións establecidas na Orde Ministerial do 11 de Marzo de 1985 (BOE de 14/3/85):

- Demandantes que solicitan outro emprego compatible co que exercen (Pluriemprego).
- Demandantes, que estando ocupados, solicitan un emprego para cambialo polo que teñen (Mellora de emprego).
- Preceptores de Prestacións por Desemprego que realicen traballos de colaboración social (perciben a prestación por desemprego completada pola realización do traballo de colaboración social).
- Pensionistas de xubilación, invalidez absoluta, gran invalidez ou igual ou maiores de 65 anos (xubilados).
- Demandantes de emprego por un período inferior a 3 meses (Emprego conxuntural).
- Demandantes de traballo parcial inferior a 20 horas semanais (Xornada < 20 horas).

■ Menores de 25 anos que cursen estudos de ensinos oficiais regrados ou superando esta idade sexan demandantes de primeiro emprego (Estudantes).

■ Asistentes a Cursos de Formación Profesional Ocupacional superiores a 20 horas lectivas á semana, teñan unha bolsa polo menos de manutención e sexan demandantes de primeiro emprego (Estudantes).

■ Aqueles preceptores de Prestacións por Desemprego que a compatibilizan con traballo a tempo parcial (Compatibilidade prestacións).

■ Demandantes coa demanda suspendida en tanto permanezan nesa situación xa que a suspensión da demanda, que xeralmente se tramita a petición do demandante e por causa que o xustifique, interrompe a procura de empelo (Exemplo: I.T.) (demandas suspendidas).

■ Demandantes que están a percibir o subsidio agrario ou que esgotándoo, non transcorrese un período superior a un ano desde o día do nacemento do dereito (traballadores eventuais agrícolas subsidiados).

■ Demandantes que rexeiten accións de inserción laboral adecuadas ás súas características (Rexeitamento de accións de inserción laboral).

■ Demandantes sen dispoñibilidade inmediata para o traballo, como demandantes inscritos para participar nun proceso de selección dun posto de traballo determinado, solicitantes de emprego soamente no estranxeiro, de emprego só a domicilio, de Expediente de regulación de emprego, etc... (Outras causas).

Existe un gran número de situacións ás que as demandas de emprego pendentes nas Oficinas de Emprego non se consideran incluídas no concepto de paro rexistrado, e nalgunha delas, talvez, sería discutible a súa non inclusión, ao que hai que engadir que nalgúns casos as baixas expectativas de atopar traballo a través dos Servizos Públicos de Emprego provoca a non inscrición como demandante, así como a obrigación da renovación da demanda de emprego cada 3 meses.

Por estas razóns considéranse máis fiables os datos da EPA. Moitos dos catalogados como parados rexistrados serían clasificados como inactivos se se lles aplicase o cuestionario EPA.

Cadro 4.42**Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2014**

	Parados Decembro 2014	Variación anual absoluta
Andalucía	1.009.683	-23.964
Aragón	101.572	-9.260
Asturias	96.634	-4.242
Baleares	83.560	-7.655
Canarias	260.682	-13.370
Cantabria	50.446	-6.502
C. A Mancha	237.240	-14.874
C. León	222.851	-13.068
Cataluña	675.948	51.076
C. Valenciana	511.164	-36.196
Estremadura	141.002	-4.035
Galicia	251.918	-19.145
Madrid	498.649	-36.914
Rexión de Murcia	142.244	-8.840
Navarra	47.786	-3.700
País Vasco	165.771	-1.603
A Ríoxa	25.251	-1.773
Ceuta	12.575	-78
Melilla	12.685	489
España	4.447.711	-253.627

Fonte: SEPE

Deste cadro extráese:

■ A diminución do paro rexistrado en Galicia en 19.145 persoas alcanzando unha variación de -7,6% con respecto ao ano anterior. Os datos da media de España reflectiron 253.627 persoas menos rexistradas como paradas (-5,7%)

■ O número absoluto de parados en 2014 reduciuse en comparación a decembro de 2013 e a taxa de paro alcanzou o 19,93% , mentres que a media do conxunto do Estado foi 19,32%

■ A achega de Galicia no paro rexistrado estatal foi de 5,66%.

evolución do paro rexistrado en Galicia (cadro 4.43) e a taxa de paro reflicten unha tendencia á alza do ano 2010 ao 2012, e cunha leve diminución en 2013, mais acusada no 2014.

Cadro 4.43**Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro. Galicia.
Galicia 2010-2014**

	Nº Parados	Taxa de paro
2010	237.313	18,30
2011	258.234	19,66
2012	278.787	21,25
2013	271.063	20,99
2014	251.918	19,93

Datos de decembro de cada ano.

Fonte: SEPE

O paro rexistrado por provincias (cadro 4.44) toma como variables a idade (< 25 ANOS E > 25 ANOS) e o sexo.

Cadro 4.44

Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2014

	Paro mes	Menores de 25 anos			Maiores de 25 anos		
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	99.233	4.790	2.565	2.225	94.443	45.768	48.675
Lugo	24.943	1.487	787	700	23.456	11.764	11.692
Ourense	27.314	1.543	817	726	25.771	12.313	13.458
Pontevedra	100.428	5.302	2.888	2.414	95.126	44.490	50.636
Galicia	251.918	13.122	7.057	6.065	238.796	114.335	124.461

Datos de decembro de 2014
FONTE: SEPE

Por provincias (cadro 4.45) en todas produciuse unha redución do paro rexistrado.

Cadro 4.45

Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2014

	Nº Parados Dec. 2014	Taxa de paro	Variación Decembro 2013
A Coruña	99.233	18,65	-6.352
Lugo	24.943	16,51	-2.672
Ourense	27.314	20,20	-1.962
Pontevedra	100.428	22,53	-8.159

Datos de decembro 2014
Fonte:SEPE

Se comparamos estes valores cos estatais, observamos que Ourense (20,20%) e Pontevedra superan a taxa española (22,53%), mentres que A Coruña (18,65%) e Lugo (16,51%) quedan por baixo.

As taxas de paro rexistrado en Galicia en 2014 por sexo e grupo de idade (cadro 4.46), mostran unha taxa do 20,89% para os menores de 25 anos e unha taxa do 19,87% para os maiores de 25 anos.

Cadro 4.46

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2014

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	20,82	18,15
Mulleres	20,99	21,77

Datos decembro 2014
Fonte: SEPE

Se á variable de idade engadimos o variable sexo, observamos que a taxa maior dáse en mulleres menores de 25 anos.

En decembro/14 o total de homes parados rexistrados alcanzaban os 121.392, o que supoñía un 48,19% do total da poboación parada, fronte a unha poboación parada feminina de 130.626 mulleres que representaban o 51,8% do total. En 2013 estas porcentaxes foron do 49% e do 51 %,

respectivamente, o que pon de manifesto un leve aumento de diferenzas por sexos na poboación parada.

Tanto a poboación parada masculina, como a feminina diminuíron en 2014. A taxa de paro rexistrado no grupo de homes reduciuse en 1,18 puntos, pasando do 19,49% de 2013 ao 18,29% de 2014, e no grupo de mulleres a redución foi algo menor, quedando a taxa de paro rexistrado en 21,75% no 2014, fronte ao 22,72% de 2013.

Aumentaron lixeiramente a diferenza entre o grupo de mulleres < 25 anos (20,99%) e o grupo de mulleres > 25 anos (21,77%), mentres que no grupo de homes, os menores de 25 anos (20,82%) reduciron levemente a distancia co grupo de maiores de 25 anos (18,15%).

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.47) comparándoo co ano anterior reflicte unha diminución en todos os sectores.

O sector Servizos segue sendo o que máis desempregados rexistra superando á suma dos outros tres sectores produtivos, Agricultura e pesca, Industria, Construción e sen emprego anterior, xuntos.

Cadro 4.47**Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2014**

	Parados Decembro 2014	Variación decembro 2013
Agricultura e pesca	8.844	-894
Industria	35.323	-2.968
Construción	35.591	-4.857
Servizos	156.255	-4.882
Sen emprego anterior	20.948	-478

Datos decembro 2014
Fonte: SEPE

O paro rexistrado por nivel académico e provincia reflíctese no cadro 4.48 onde se aprecia un maior rexistro de parados no grupo con Estudos Secundarios con 145.087 persoas desempregadas (57,59%) e Estudos Primarios con 50.166 persoas desempregadas (19,9%).

Cadro 4.48**Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2014**

	Sen estudos	Sen certif. estudios prim.	Con certif. estudios prim.	Programa F.P.	Educ General	Tec. Prof. Sup	1º Ciclo Superior	2º y 3º ciclo Superior	Otros
A Coruña	6.260	9.046	9.978	6.767	47.378	8.242	4.231	7.270	61
Lugo	3.444	1.462	3.435	1.594	10.315	2.067	1.185	1.424	17
Ourense	223	1.883	4.538	1.735	14.603	1.764	1.133	1.416	19
Pontevedra	1.280	5.144	14.579	7.120	55.566	7.762	3.380	5.542	55
Galicia	11.207	17.535	32.530	17.216	127.862	19.835	9.929	15.652	152

Datos de decembro 2014.
Fonte: SEPE

4.7 A POBOACIÓN ACTIVA

No cadro 4.49 reflíctense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciándoo por provincias e situación de inactividade:

- Destaca a subida da poboación inactiva nas catro provincias, agás Ourense.
- Como en anos anteriores mais da metade das persoas inactivas atópase no grupo de “retirados, xubilados, pensionistas” 57,61%.
- A continuación atopamos a categoría de “labores do fogar”, cunha leve diminución, 19,07%.
- grupo de “estudantes” representa o 13,42% da poboación inactiva.
- Soben todas as categorías excepto “labores do fogar” e “incapacidade permanente” que experimentan un pequeno descenso.
- A categoría que máis aumento experimenta é a de “retirados, xubilados, pensionistas”

Cadro 4.49

Población inactiva por tipo de inactividad. Galicia-provincias 2014

	2012	2013	2014
Total			
A Coruña	406,4	439,1	443,7
Lugo	145	145,8	148,7
Ourense	148,1	148,5	145,5
Pontevedra	357,7	357,9	362,3
Galicia	1057,2	1091,3	1100,2
Estudantes			
A Coruña	60,7	57,1	65,2
Lugo	15,4	14,9	15,3
Ourense	16,2	15,7	14,6
Pontevedra	48,5	46,2	52,5
Galicia	140,8	133,9	147,6
Retirados, xubilados e pensionistas			
A Coruña	218,4	239,4	247,4
Lugo	92,7	90,5	96,2
Ourense	93,3	94,3	90,8
Pontevedra	188,7	188,6	199,4
Galicia	593,1	612,8	633,8
Labores da casa			
A Coruña	80,8	93	89,1
Lugo	22	23,7	23,4
Ourense	25,8	23,9	25
Pontevedra	81,9	83,2	72,4
Galicia	210,5	223,8	209,9
Incapacidade permanente			
A Coruña	45,6	46,5	35,5
Lugo	14	15,5	11,7
Ourense	12,3	13,9	12,6
Pontevedra	34,6	36,9	31
Galicia	106,5	112,8	90,8
Outra situación			
A Coruña	5,5	6,9	6,5
Lugo	2,5	2,5	2,1
Ourense	1,3	1,3	2,6
Pontevedra	8,6	8,6	7
Galicia	17,9	19,3	18,2

Miles de persoas.

FONTE: EPA 2014

Para finalizar podemos facer unha breve análise da situación de “Os inactivos” no resto das comunidades Autónomas:

O número de persoas inactivas aumenta tanto en Galicia como na media España.

Do mesmo xeito que o ano anterior, Galicia segue sendo a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de “xubilados e prexubilados” 46,2% (46,3% en 2013), seguido de Cataluña (43,4%). A media Nacional é de 38,4% (37,6% en 2013)

No grupo de “estudantes” a porcentaxe de Galicia, 13,4% (11,1% en 2013) é inferior ao resto das comunidades autónomas (España 15,9%).

A porcentaxe de inactivos no grupo de “labores do fogar” segue sendo o mais baixo do total de España, 19,1% (21,6% en 2013) e 24,6 % en España.

No ano 2014 a porcentaxe de “incapacitados permanentes” pasa a ser o 8,2% . Volve ser a Rexión de Murcia a que rexistra a maior porcentaxe nesta categoría, 12% (España 7,8%).

Cadro 4.50

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2014

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores do fogar	Incapacitado permanente	Perceptor de pension dis-tinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	15.496,5	2.460,6	5.955,9	3.816,1	1.211,4	1.741,1	311,4
Andalucía	2.793,2	498,4	930,5	725,0	273,1	311,8	54,5
Aragón	455,8	68,4	183,4	111,2	33,6	52,4	6,8
Asturias	443,7	51,8	185,3	98,4	42,5	59,5	6,2
Baleares	343,0	54,0	128,4	93,6	12,2	34,7	20,2
Canarias	667,7	125,4	205,7	180,4	63,0	86,1	26,9
Cantabria	217,0	32,4	79,8	55,8	16,0	25,1	7,7
C. León	948,7	131,2	398,8	241,8	63,7	101,3	11,9
C. A Mancha	698,1	118,9	217,9	212,3	56,3	79,5	13,2
Cataluña	2.272,1	343,6	985,0	472,8	124,0	295,4	51,3
C. Valenciana	1.687,8	258,9	682,8	414,8	147,8	154,1	29,7
Extremadura	406,2	65,7	124,0	120,7	35,9	54,7	5,2
Galicia	1.100,2	147,6	507,8	209,8	90,7	126,1	18,2
Madrid	1.846,2	297,0	731,7	485,4	119,2	181,4	31,5
Murcia	460,1	88,0	159,1	112,5	55,3	38,5	6,6
Navarra	211,1	37,9	80,0	51,4	16,0	23,1	2,8
País Vasco	766,7	113,7	301,2	186,2	51,5	101,7	12,4
A Ríoxa	106,2	15,3	43,9	27,8	5,7	10,2	3,3
Ceuta	25,4	5,5	4,9	9,3	2,6	2,3	0,7
Melilla	27,4	6,9	5,7	7,2	2,2	3,1	2,3

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

Cadro 4.51

Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2014
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores do fogar	Incapacitado permanente	Perceptor de pensión distinta da de xub. ou	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	100,0	15,9	38,4	24,6	7,8	11,2	2,0
Andalucía	100,0	17,8	33,3	26,0	9,8	11,2	2,0
Aragón	100,0	15,0	40,2	24,4	7,4	11,5	1,5
Asturias	100,0	11,6	41,8	22,2	9,6	13,4	1,4
Baleares	100,0	15,7	37,4	27,3	3,6	10,1	5,9
Canarias	100,0	18,2	29,9	26,2	9,2	12,5	3,9
Cantabria	100,0	14,9	36,8	25,7	7,4	11,6	3,6
C. León	100,0	13,9	42,0	25,5	6,7	10,7	1,2
C. A Mancha	100,0	17,0	31,2	30,4	8,1	11,4	1,9
Cataluña	100,0	15,1	43,4	20,8	5,5	13,0	2,3
C. Valenciana	100,0	15,3	40,5	24,6	8,8	9,1	1,8
Estremadura	100,0	16,2	30,5	29,7	8,8	13,5	1,3
Galicia	100,0	13,4	46,2	19,1	8,2	9,8	1,7
Madrid	100,0	16,1	39,6	26,3	6,5	9,8	1,7
Murcia	100,0	19,1	34,6	24,4	12,0	8,4	1,4
Navarra	100,0	17,9	37,9	24,3	7,6	10,9	1,3
País Vasco	100,0	14,8	39,3	24,2	6,7	13,3	1,6
A Ríoxa	100,0	14,4	41,4	26,2	5,4	9,6	3,1
Ceuta	100,0	21,6	19,4	36,8	10,4	9,1	2,7
Melilla	100,0	25,3	20,6	26,3	8,0	11,5	8,3

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

Por idade destaca:

- A maior porcentaxe de inactivos dáse nos maiores de 65 anos co 57% (52,4% en España). Castela-León é a comunidade coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (58%) e Ceuta é a que a ten máis baixa (29,2%)
- Séguenlle os pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 14,9% (15,3% en España). Principado de Asturias é a comunidade que ten un maior número de inactivos neste tramo de idade (17,5%) e Baleares e Melilla as que menos (12,5%)
- En Galicia a menor porcentaxe de inactivos por grupo de idade atópase no intervalo de 25 a 34 anos co 3,7 % (4,1% en España). Principado de Asturias é a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo (3,1%) e Ceuta a comunidade ca porcentaxe máis alta (9,7%).

Cadro 4.52

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2014
 Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e máis anos
Total	100,0	9,4	6,4	4,1	5,0	7,4	15,3	52,4
Andalucía	100,0	10,5	7,1	4,5	5,8	9,0	16,4	46,7
Aragón	100,0	8,8	5,8	3,5	6,1	5,4	14,7	56,6
Asturias	100,0	5,9	5,0	3,1	4,8	9,4	17,5	54,3
Baleares	100,0	9,7	7,8	7,1	7,3	8,0	12,5	47,6
Canarias	100,0	10,8	6,9	5,7	6,6	9,0	16,8	44,2
Cantabria	100,0	7,9	6,3	4,4	5,2	8,6	15,9	51,7
C. LA Mancha	100,0	10,2	6,8	4,6	5,7	8,1	14,7	58,0
C. León	100,0	7,5	6,0	3,7	3,9	6,5	14,4	49,9
Cataluña	100,0	9,7	5,63,7	4,3	4,5	5,9	14,7	56,1
C. Valenciana	100,0	9,2	6,2	4,4	5,3	7,2	15,5	52,2
Extremadura	100,0	9,3	7,3	4,0	5,2	9,1	14,9	50,2
Galicia	100,0	6,9	5,8	3,7	4,5	7,2	14,9	57,0
Madrid	100,0	10,4	6,6	3,4	4,0	6,5	14,8	54,3
Murcia	100,0	11,1	7,9	5,1	6,3	8,9	14,0	46,7
Navarra	100,0	10,2	6,5	4,3	4,2	7,1	14,1	53,7
País Vasco	100,0	8,2	5,6	3,3	3,6	6,2	17,4	57,2
A Ríoxa	100,0	9,4	5,6	4,3	5,4	4,9	15,3	55,0
Ceuta	100,0	13,6	8,3	9,7	12,6	12,3	14,3	29,2
Melilla	100,0	17,2	9,5	7,5	9,4	9,8	12,5	34,2

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

